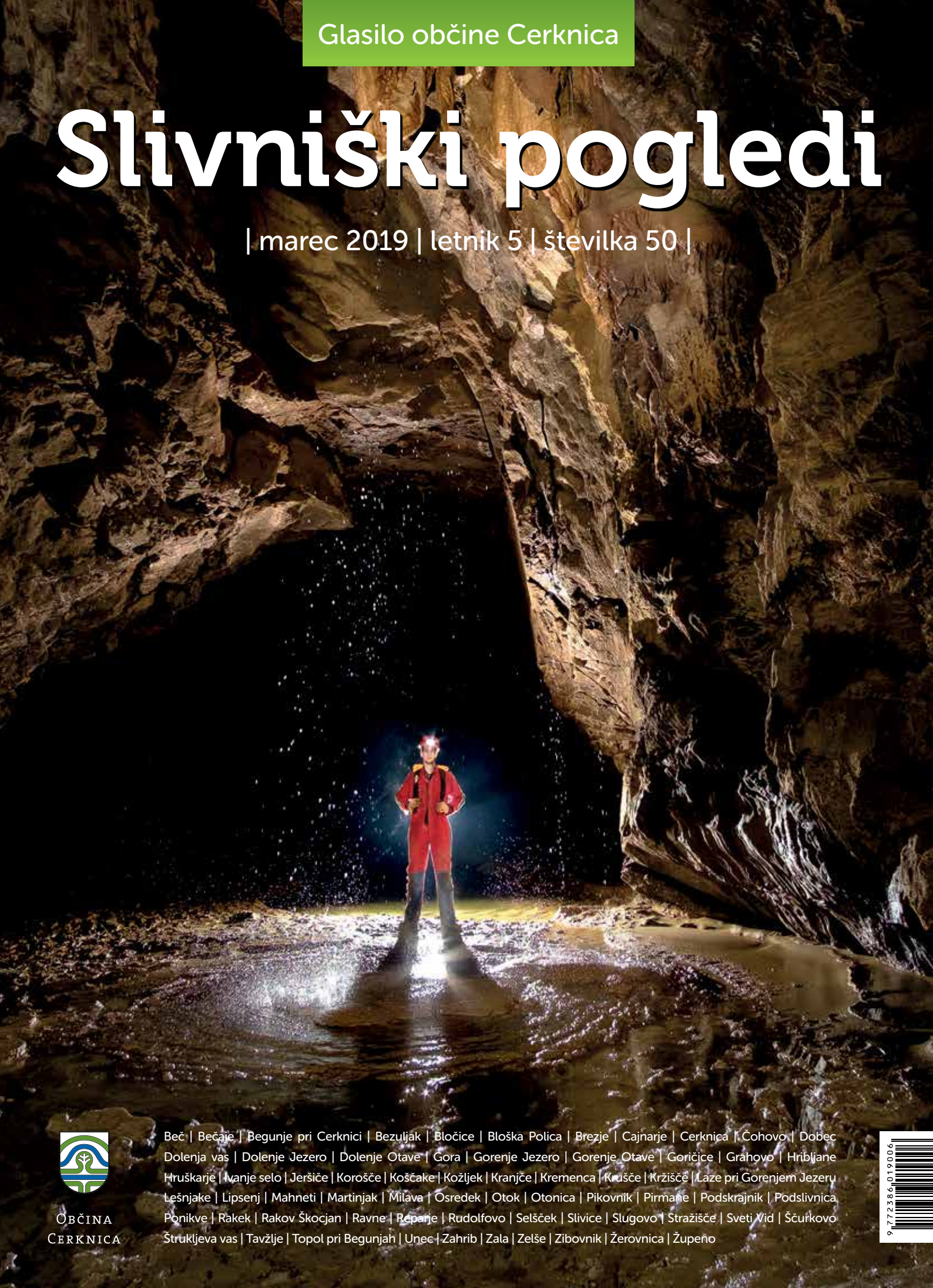

Glasilno občine Cerknica

Slivniški pogledi

| marec 2019 | letnik 5 | številka 50 |

OBČINA
CERKNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjce | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredok | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmaňe | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Rečanje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeňo

9 772386 011900 6

3 Uvodnik

4 Intervju

Vladimir Premrov

7 Izpostavljam

8 Iz občinske hiše

10 Aktualno

12 Gospodarstvo

14 Utrip

15 Ljudje med nami

Matjaž Debevc

Naloži brezplačno aplikacijo
Občina Cerknica in bodi
obveščen o dogajanju!

Slivniški pogledi – glasilo Občine Cerknica
Izdaja: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica.
Fotografija na naslovnici: Jamar, Matej Zalokar
Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerknica.
Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerknica. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerknica in prihodkov oglaševanja.
Odgovorna urednica: Maruša Opeka
Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič
Urednik fotografije: Ljubo Vukelič
Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

16 Dogaja se

20 Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz
Čohovo

22 Naša društva

Mladinski pevski zbor Cerknica

24 Kultura in kulturniki

26 Dediščina

28 Šport

Sašo Knap

31 Mladi mladim

32 Stare slike

33 Notranjski regijski park

34 Komunala Cerknica

35 EnSvet Cerknica svetuje

36 Obveščamo

38 Razgibajmo možgane

40 Napovednik

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4.050 izvodov

ISSN: 2386-0197

✉ **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

Biodiverziteteta

📷 Ljubo Vukelič

Naslov je morda malo zavajajoč. Večina vas najbrž misli, da bo beseda tekla o izjemnem živalstvu in rastlinstvu Notranjskega regijskega parka, o polovici vseh evropskih vrst ptic in sesalcev ter tretjini evropskih vrst metuljev, ki so bile opažene pri nas, o izjemnem pisanem rastlinskem svetu in tako dalje. Pa ne bo. Brez kratke omembe pa vseeno ni šlo.

Brali boste o biodiverziteti znotraj nas. Tudi tu ne gre brez obrazložitve. Ne o majhnih organizmih, ki prebivajo v našem telesu, koristnih in škodljivih bakterijah in (bog ne daj) glistah. Ne, na to področje se ne spoznam tako dobro, da bi pisal o njem.

Pisal bom o pestri paleti živalskih in rastlinskih vrst, s katero se lahko primerjamo. Prav gotovo je bil že vsak od nas primerjan s katero živaljo. Tako smo kdaj ljubki kot medvedki, drugič pridni kot čebele ali mravlje, včasih pa tudi nerodni kot sloni, počasni kot polži in nadležni kot muhe. Zviti smo kot lisice, modri kot sove, skačemo kot bolhe, rjovimo kot levi, spimo kot polhi, vidimo kot sokoli in se napihujemo kot žabe.

Pa zakaj bi se omejili le na živalske vrste. Rožice so sicer rezervirane za ženski spol, za moške pa so običajno (žal) primernejše trše vrste, kot so bukev, hrast, štor, vsi skupaj pa včasih še korenine poženemo. Prav gotovo obstaja še množica drugih primerov, na katere sem pozabil ali pa jih namenoma izpustil. Prav zato je na strani še nekaj praznega prostora, pa dopišite, če se še česa spomnite.

Je pa zanimivo, da se kljub izjemnemu naboru živali in rastlin, s katerimi bi nas lahko primerjali, v večini življenjskih situacij vse skupaj zreducira le na dve živalski vrsti: na osla in svinjo.

Da obrazložim: če nekdo izkoristi možnost, da si pridobi nepošteno prednost, je svinja. Če takšno možnost ima,

a je ne izkoristi, je osel. Bolj ko gledam svet okoli sebe, bolj se mi zdi, da lahko ti dve primerjavi, to delitev, preslikamo v skoraj vsako situacijo. Pust je pred vrati, tako da lahko začnemo kar tu: kdor bo plačal vstopnino za karneval, bo osel, saj domačini pa ja vemo, kje se da izmuzniti mimo. Kdor se bo izmuznil, bo svinja, saj zaradi takšnih zastonjkarjev vsaka stvar propade. Tudi tisti, ki delamo pri pustu, se soočamo s podobno delitvijo: kdor dela zastonj, je osel, kdor dobi plačano, je svinja.

Kaj pa druge življenjske situacije, s katerimi se srečujemo tudi takrat, ko ne odganjamo zime? Poglejmo zdravstvo. Če imate možnost, da preskočite čakalno vrsto, in to storite, ste svinja, saj zaradi vas drugi čakajo dlje. Če ne, ste osel. Vaše zdravje je vendar najpomembnejše! Naprej. Če zahtevate, da vam nekdo za svoje delo izstavi račun, ste osel, saj bi vas brez računa prišlo ceneje. Sicer ste svinja, ki goljufa državo. In turizem? Če ne izkoristite možnosti, ki jih ponuja narava, ste osel – takšne znamenitosti, pa nihče nima nič od njih. Takoj, ko bi nekdo začel tržiti naravne danosti, se spremeni v svinjo, ki služi na račun nečesa, kar nam je podarila mati Zemlja. Če pomislite, boste gotovo našli še kup situacij, ko ste nekoga označili za osla/svinjo. Če pomislite še malo bolj, boste našli še več situacij, ko ste se v eni od teh dveh vlog znašli vi.

Zanimiv fenomen, ni kaj. Ne vem sicer, če je to dobra stvar, ampak zdi se mi, da se sam lažje primerjam z oslom kot s svinjo. Tudi v mojem življenju je več takšnih ljudi, ki bi jim bolj pristajala ta primerjava. Hkrati pa sem tudi pristaš tega, da ne gledam na vse le z dveh zornih kotov. Čeprav je lažje vse skupaj poenostaviti in razdeliti le na črno in belo, imamo »biodiverzitetu«. Če je ocenjevanje res nujno, bodimo v njem vsaj malce kreativni. Imamo množico živih bitij, s katerimi lahko primerjamo druge, ne le osla in svinjo. Primerjava z njima je velikokrat neupravičena. Po drugi strani pa imamo to isto množico živih bitij, po katerih se lahko sami zgledujemo, ko pridemo do razpotja. Namesto da ravnamo kot osli ali svinje, lahko poskušamo biti tudi kaj drugega.

Miha Jernejčič

Vladimir Premrov – Cesarjev

Vladimir Premrov, Cesarjev iz Martinjaka. 84-letni lastnik ene izmed večjih stanovanjskih hiš v občini, obrasle z zelenjem, ki v jesenskih mesecih da vasi Martinjak poseben čar. 30 let je preživel na Dunaju, kjer je delal kot inženir elektrotehnične smeri. Njegov oče je bil lastnik parne žage v Martinjaku, ki je pozneje postala martinjska stolarna.

V Martinjaku ste preživali zgodnje otroštvo. Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?

Glejte, za otroke je bil tukaj zanimiv potok; tja smo hodili kaj nabirat – rake ali kakšne take reči. Poleti je bilo to ... Lahko rečem – jaz sem bil napram vrstnikom zapostavljen, ker sem moral hoditi v čevljih, otroci v Martinjaku pa so hodili vsi bos.

Pozimi pa je bilo smučanje na ogradah (pašniki nad vasjo, op. a.). To je bilo za nas otroke zelo prijetno. Slivnica je bila tedaj še gola. Moj oče je vzel smučke, se povzpел do vrha in od tam prismočal v dolino.

Tudi na pot do Grahovega, kamor ste pešačili v šolo, imate zanimive spomine.

Pot do Grahovega smo skrajšali. Hodili smo po glavni cesti do ostrega ovinka na polovici poti; tam smo zavili desno s ceste in šli po travniku naprej. Šli smo mimo ciganskega tabora; videli smo ciganko, ki je v velikem loncu pripravljala juho. Cigani niso bili stalno tam, od kod so prišli, ne vem, naredili niso nič hudega, morda so od časa do časa ukradli kakšno kokoš. Mi otroci smo se jih seveda bali in smo šli čim prej naprej. Šolo smo imeli tudi ob sobotah.

Kmalu ste odšli v Ljubljano.

Tukaj sem bil v šoli do novembra 1941; takrat so partizani napadli italijansko posadko v Ložu. Italijani so okrepitve v Lož s kamioni vozili mimo naše hiše. Partizani so pod Slivnico naredili zasedo in streljali na cesto. Mi smo se skrili v klet, ena krogla je skoraj zadela mojo staro mamo. Po napadu na Lož so prišli naslednji dan italijanski vojaki pregledovat naše kleti, če se tam ne skriva kakšen partizan. Moja mama je morala iti naprej, za njo pa vojaki z nabitimi puškami.

Po zaslugi hčerke Vladimirja Premrova je na Dunaju obratovala gostilna z imenom Martinjak.

Tukaj je življenje postalo nevarno. Čez dan so bili tu Italijani, ponoči pa partizani. Koga se je bilo bolj za bati, je vprašanje.

Oče je zato mene z mamo odpeljal v Ljubljano. Enkrat sta se še vrnila in v Martinjaku tudi prenočila. Ponoči sta dobila obisk partizanov, ki so hoteli dobiti hrano. Dobili so jo, vse se je srečno končalo.

Jaz sem moral sredi šolskega leta zapustiti šolo v Grahovem. Polovico prvega razreda sem moral končati v Ljubljani. V Ljubljani sem naredil še tri razrede osnovne šole in osem razredov gimnazije. Po vojni nas je najprej prizadela agrarna reforma, kasneje pa nacionalizacija industrije.

Po gimnaziji ste obiskovali fakulteto za elektrotehniko.

Študiral sem elektro – šibki tok. Danes te študijske smeri ni več. Ne vem, kdo me je za to navdušil. Oče me gotovo ni, zanimal se je bolj za ekonomijo. V Martinjaku je vodil predvsem finančni

del poslovanja. Tehnični del žage je bil v rokah gospoda Kramaršiča. Ta je začel z izdelavo obešalnikov. V socializmu je Kramaršič napredoval in je postal glavni nakupovalec za lesnoobdelovalne stroje za celo Slovenijo.

Vaš oče, prav tako Vladimir Premrov, je imel v Martinjaku parno žago, ki je začela obratovati še pred vašim rojstvom. Les so vozili od vsepovsod. Kakšni so vaši spomini na parno žago?

V parno žago otroci nismo smeli. Na skladišču pa so bile speljane tračnice in vozički za prevoz lesa. Otroci smo se s temi vozički vozili naokrog. Druhih spominov na žago nimam.

Kakšno je bilo življenje, ko ste zapustili Martinjak?

Moj oče je najprej postal direktor nekega lesnega podjetja. Jezil se je na način dela, a si ni mogel pomagati. Kasneje je »nekaj« rekel in bil degradiran v prevzemalca za les. Ta služba

mu je dala več samostojnosti in tudi zaslužek ni bil slabši. Predvsem je prevzemal les skoraj po celi Sloveniji, v prostem času pa je lovil ribe.

Ko ste se vrnili v Martinjak, je bila vaša hiša polna »najemnikov«.

Hiše v Martinjaku nam niso vzeli, bila pa je polna stanovalcev. Iz vsakega okna ste gledali dve glavi. Na srečo so stanovalci pogrešali komoditeto. Ta hiša je bila narejena za dve družini, ne pa za toliko ljudi. Počasi so eden za drugim odšli. Eden je še vztrajal, imel je lastno hišo in rodbino, preseliti pa se ni hotel. Zakaj ne? Imel je ljubico in je z njo živel v naši hiši. Počasi je to postalo nevzdržno in se je tudi on preselil.

Pravzaprav to niso bili najemniki?

Seveda ne! Takrat ni nihče vprašal, ali sme tukaj bivati. Rekli so: prazno je in gremo noter. Jaz, ko sem bil na Dunaju, nisem imel avtomobila in nisem veliko hodil sem. Z Martinjakom sem se začel resno ukvarjati, ko sem šel v penzijo.

Vaša mama je bila rojena leta 1914 v Plznu na Češkem. Kako/zakaj je prišla v Slovenijo?

Moja mama sprva ni prišla v Slovenijo, ampak na Sušak. To je majhno mesto v bivši Jugoslaviji na jadranski obali. Njeni starši so jo poslali tja na kopanje. Tam je živela pri svojih čeških sorodnikih, ki so bili tudi sorodniki mojega očeta. Tretji brat mojega starega očeta Josip Premrov se je namreč preselil na Sušak. Ti očetovi sorodniki so torej izvirali iz Martinjaka. Z očetom sta se spoznala, ko je bil oče na obisku pri njih.

» Ko sem prišel iz Martinjaka v Ljubljano, so me tam sprva le težko razumeli, tako sem zavijal po notranjsko.«

V Martinjaku je imel moj oče svojega očeta Franca in njegovega brata dr. Ivana. Dr. Ivan Premrov je študiral medicino in je kot zdravnik služboval

v Litiji. Poleg zdravstva je bil navdušen lovec, ampak ne samo na divjad, tudi ženske so ga vznemirjale. V šali je dejal, naj se mlajši Premrovi ne poročajo v Litiji, ker tam je mnogo sorodnikov. Franc Premrov je umrl leta 1938, Ivan Premrov pa dve leti kasneje in sta oba pokopana v Cerknici.

Od očeta je bila mama tudi precej mlajša?

Mama je bila mlajša 15 let, oba pa sta živela enako dolgo in dosegla 85 let.

Ste njen rojstni kraj kdaj obiskali? Imate na Češkem kakšne sorodnike?

Kot otrok sem bil dvakrat na Češkem. Obakrat sem bil v Pragi, kamor so se preselili starši moje mame. Moj stari oče je bil inženir pri Škodi in je bil strokovnjak za mostove. Ko je prišel k nam v Martinjak, je bil navdušen, da se je lahko peljal čez borovniški most, ki je bil eden najdaljših v Evropi. Poleg borovniškega mosta je bila za moje stare starše znamenitost tudi Cerkniško jezero. Enkrat so jih naložili na čoln in jih peljali po jezeru do Karlovice. So malo zgrešili, se predaleč peljali in Karlovica bi jih skoraj požrla. Vsi so morali poskakati iz čolna in se rešiti na breg.

Na Češkem živi še bratranec moje mame. Star je že 95 let. Letos nameravam iti v Prago in ga ob tej priliki obiskati.

Ste v času, ko niste bili v Sloveniji, kaj pomislili, da bi šli »s trebuhom za kruhom« v Ameriko, kot je bila tedaj kar pogosta praksa?

Nikoli. Nisem veliko potoval, na stara leta sem bil v Maroku. Potovali smo z letalom, v Maroku pa z avtobusom. Za potovanja mi je vedno zmanjkalo časa. V Martinjaku sem večje reči pustil narediti, manjše sem pa tudi delal sam. Poleti sem imel vedno dosti dela s stiskanjem sadja ali pripravljanjem žganja.

Imate velik sadovnjak in številne sadne vrste.

Za vrt je skrbel moj stari oče. Ko je predal očetu posestvo, si je zadržal vrt. Moja mama se je tudi zanimala za vrt, a je morala biti zelo oprezna, da se

ne zameri staremu očetu. Stari oče je imel čudovita drevesa, predvsem zelo dobre hruške. Tudi jaz sem sadil v začetku predvsem hruške, ampak ne z velikim uspehom. Seveda nisem pomislil na to, da je stari oče drevesa kupoval v drevesnicah v Avstriji. Takrat pred vojno je bilo to mogoče, pri nas pa v začetku to ni šlo.

» Najljubši mi je domač jezik, slovenski. Vse ostale lahko govorim, a nikoli ne tako kot domačega jezika.«

Tudi kutina vam dobro raste.

Kutino je zasadila moja mama, prav tako kot tudi višnje. Kutina ljubi vlažno zemljo, zato sem jo zasadil na spodnjem delu vrta, ki je bolj vlažen.

Kakšni so bili občutki, ko vam je država vrnila premoženje in ste se lahko vrnili v Martinjak?

To je bilo delo; če hočete nekaj dobiti nazaj, se je treba boriti, vzeti odvetnika, zbirati stare spise.

Vse to zahteva veliko dela. Mnogi drugi so bili še na slabšem. Tovarne nam niso vrnili, ker so bile investicije po nacionalizaciji prevelike; dobili pa smo odškodnino.

Vaša hiša, vila, kot ji pravijo vaščani Martinjaka, je obdana z zelenjem, ki nima le okrasne vloge, ampak vas poleti tudi hladi.

Plezalka, ki krasi hišo, jo poleti tudi hladi. Povzroča pa tudi precej dela, ker jo je treba stalno krajšati.

Za prijetno temperaturo poleti in pozimi pa sta odgovorni masivna gradnja in dobra povezanost z zemljo. V pritličju temperatura nikoli ne pade izpod 5 stopinj, tudi če ne kurite.

Takšna arhitekturna stvaritev, kot je vaša hiša, je v naših krajih redkost. Je hiša povezana s katerim arhitektom?

Takrat se je gradilo večje hiše. Tudi »Špajni« čez cesto imajo veliko hišo. Hiša je bila prenovljena leta 1934. Kateri arhitekt je to delal, se danes ne

spomnim. Ko sem bil majhen, so hodili naokoli kamnoseki in oblagali spodnji del fasade s kamnitimi ploščami. Terasa je bila sigurno narejena na novo.

Tekoče govorite nemško in slovensko, razumete tudi rusko. Gledate nemške programe brez podnapisov. Kateri jezik pa vam je najbolj pri srcu?

Najljubši mi je domač jezik, slovenski. Vse ostale lahko govorim, a nikoli tako kot materinski jezik. V Avstriji polagajo na jezik veliko važnost; prvo je, da znate zelo dobro pisati, če ste tam zaposleni. To je pogoj za službo. Če pa imate nek višji položaj, ste stalno na tem, da morate pisati, da lepo napišete, da vplivate na naslovnika. V Avstriji šef oddelka tajnici ne bo samo narekoval, ampak bo napisano tudi prebral in presodil, ali so potrebni kakšni popravki.

Vam gre dobro tudi domače narečje?

Ko sem prišel iz Martinjaka v Ljubljano, so me tam sprva le težko razumeli,

tako sem zavijal po notranjsko. Moja mama si je hotela kupiti novo krilo, a tukaj so ženske nosile kikle in ne krila. Šla je v trgovino: »Dajte mi modro kiklo.« Pa so jo gledali, kaj je to, kaj si želi. Potem pa so videli, da je lepo oblečena, in je dobila, kar je želela. Pozneje je šla v službo in se je kar dobro naučila slovensko.

» Tukaj je bilo življenje neprijetno, čez dan so bili Italijani, čez noč partizani. Koga se je bilo bolj za bati, je vprašanje.«

Kako vam gre češki jezik, materni jezik vaše matere?

Mama me češko ni učila, sem pa veliko hodil po Slovaški in sem se slovaško kar dobro naučil – seveda ne pisnega jezika. Enkrat me je tam kaznoval policaj in mi po daljšem razpravljanju rekel: »Kako to, da govorite tako dobro slovaško?« Je mislil, da sem

Slovak, ki živi na Dunaju. Z veseljem sem mu kazen plačal.

Vaša hčerka je svojo gostilno na Dunaju poimenovala Martinjak.

Ja, ime Martinjak je brez vsake strešice; Nemcem strešice ne ležijo, čeprav imajo sami »umlaut«, preglas. Zato je bilo ime Martinjak ustrezno. Gostilno je imela kakšnih pet let, potem pa je lokal spremenila in z njim tudi ime.

Noben od vaših vnukov in vnukinj ne živi v Sloveniji, a vas vseeno obiščejo, posebej vnuk Gregor.

Moja hčerka je poročila moža, ki je že imel veliko družino iz prvega zakona. Ime mu je bilo Šimanko. Trdil je, da je to češko ime, danes pa vem, da to ime izvira iz Ukrajine. Z njim ima sina in hčerko. Zakon ni trajal dolgo, ker je Šimanko kmalu umrl. Moj sin ima prav tako sina in hčerko. Sin Gregor me v Martinjaku večkrat obišče. Vsakič mu dam kakšno delo. Nazadnje je moral napraviti spisek gozdov in skico, kako se do njih pride; moj oče, ki je večino teh gozdov kupil, je vse to vedel.

MEGADOM ^{10 LET}

URESNIČI IDEJE CENEJE!

VSE ZA VRT

SEMENSKI KROMPIR
različne sorte

PRIMULE
0,59 €

ORHIDEJE
enostebelne 6,99 €
dvostebelne 8,99 €

SEMENA • SEMENSKI KROMPIR • ELEKTRIČNO VRTNO ORODJE • ROČNO VRTNO ORODJE • CEVI IN PRIBOR ZA ZALIVANJE • VRTNI PRIBOR OGRAJE • TLAKOVCI, PRANE PLOŠČE • ROBNIKI, ŠKARPNIKI • HRANA IN OPREMA ZA MALE ŽIVALI • PAŠNA OPREMA • KRMNE MEŠANICE

Ideje za 8. marec

BELA TEHNIKA

NAKUPUJ BREZ DDV

MOŽNOST PODALJŠANJA JAMSTVA

*Aktivna velja za vsa trenutno vključena artikla. Služi za ilustracijo.

RAZŠIRJENA PONUDBA

LAMINAT

različne kolekcije, razredi in barve

5,99 €

ŠKARJE ZA OBREZOVANJE

AUSONIA

21 cm, lahke, rezilo iz kamnanskega jekla

8,99 €

ŠKROPILNICA

AUSONIA

5 l, visoka kvaliteta plastike in izdelave, uporaba z levo ali desno roko

17,99 €

VILE

z lesenim T-ročajem, vrtno, 4 zobje, za prekopavanje in ostala vrtna opravila

18,99 €

BOGATA PONUDBA VSEGA ZA GRADNJO

GRADBENI MATERIAL

Akcija velja do 31. 3. 2019 oz. do odprodaje zalog. Popusti se obračunajo na blagajni. Cene so v EUR z DDV. Akcijske cene veljajo za takojšnje plačila. Slike so simbolične. Priljubljenosti si pravico do spremembe programa in cen. Za morebitne napake v tisku ne odgovarjamo.

MEGADOM PODSKRAJNIK - PODSKRAJNIK 102, 1380 CERKNICA - tel: 01/705 0 705

ODPRTO: pon.-pet. 7:00-19:00, sob. 7:00-13:00 - www.megadom.si

KUPUJTE NA OBROKE

BANKA KOPER - SUMMIT LEASING - NLB
AMERICAN EXPRESS - DINERS OBROKI

Občni zbor ZŠAM Cerknica

V soboto, 26. januarja, so se v Gostišču Pav na Rakeku zbrali člani Združenja šoferjev in avtomehanikov (ZŠAM) Cerknica. Občnega zbora so se kot gosti udeležili tudi podžupan občine Loška dolina **Alojz Škulj**, poslanka državnega zbora **Iva Dimic** in župan občine Cerknica **Marko Rupar**, ki je izrekel podporo projektom v izvedbi združenja in si zaželel tudi prihodnjega sodelovanja. Željam po pripravi skupnih aktivnosti so se pridružili tudi predstavniki sorodnih združenj z Vrhnike, iz Logatca, Postojne, Ilirske Bistrice in Idrije ter predsednik ZŠAM Notranjsko-primorske regije **Karol Jurjevčič**. Člani združenja so pregledali delo v preteklem letu in si za letos zadali nove cilje. Predstavniki Policijske postaje Cerknica in obenem predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Cerknica **Matjaž Kandžič** je podal varnostno oceno za občine Cerknica, Bloke in Loška dolina, ki jih pokriva združenje. V letu 2018 je bilo 82 prometnih nesreč, od tega devet s težjimi posledicami, v petdesetih primerih pa je bila škoda le materialna. Nesreč s smrtnim izidom ni bilo. Kot vzrok nesreče prednjači neprilagojena hitrost (21 nesreč), povečalo se je število udeleženih kolesarjev pri nesrečah, vzrok nesreče je bil v petih primerih alkohol. Zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja je bilo odvzetih deset vozil. Na občnem zboru je predsednik Združenja šoferjev in avtomehanikov Cerknica **Franci Lužar** podelil priznanja in jubilejne značke. Plaketo tovarništva so prejeli: **Anton Grbec**, **Ivan Švelc** in **Boris Žagar**. V svoje vrste so šoferji in avtomehaniki sprejeli tudi dva nova člana. ■

Obvestilo o zapori cest v času pustnih prireditev v Cerknici 2019

Avtoprevoznike, prebivalce in obiskovalce, ki vozijo skozi Cerknico, obveščamo, da bo v času pustnih prireditev promet moten.

- V nedeljo, 3. marca 2019, bo zaradi karnevala od 9.30 do 18.00 popolna cestna zavora Ceste 4. maja. Obvoz za osebna vozila bo urejen po Notranjski cesti in Cesti pod Slivnico.
- V sredo, 6. marca 2019, bo med 15.30 in 17.00 delna cestna zavora Ceste 4. maja. Obvoz bo urejen po Notranjski cesti in Cesti pod Slivnico.
- Od nedelje, 24. februarja 2019, od 20.00 do četrтка, 7. marca 2019, bo popolna cestna zavora Čabranske ulice. Obvoz bo po Cesti 4. maja.
- Splošna prepoved prometa ceste na Tabor in Ceste na Jezero bo v sredo, 6. marca 2019, v času od 15.30 do 17.00. Obvoz za osebna vozila bo po Notranjski cesti in Cesti pod Slivnico.
- Posebej vas obveščamo, da za tovorna vozila in avtobuse v času zapore Ceste 4. maja (3. marca od 9.30 do 18.00 in 6. marca od 15.30 do 17.00) obvoz ni mogoč.
- Parkiranje za obiskovalce nedeljskega pustnega karnevala bo kot vsako leto mogoče v industrijski coni v Podskrajniku, kjer bo možno kupiti tudi vstopnice za karneval. Organiziran bo brezplačen avtobusni prevoz iz industrijske cone na prireditev in nazaj. Sicer pa vse obiskovalce pozivamo, naj se v izogib nevšečnostim in slabi volji na karneval odpravijo dovolj zgodaj in upoštevajo navodila rediteljev. ■

Proračun tudi v drugo potrjen

21. februarja so se svetniki in svetnice občinskega sveta občine Cerknica zbrali na četrti seji, na kateri so obravnavali trinajst točk dnevnega reda.

Za realizacijo projektov je zelo pomembna potrditev občinskega proračuna za leto 2019 v višini trinajstih milijonov evrov. Kljub temu da so v skladu s predlogi na prvi obravnavi in javni razpravi strokovni sodelavci pripravili posamezne dopolnitve, pa so nekateri svetniki proračunu še vedno očitali, da je premalo razvojno naravnani in brez jasne vizije. Župan **Marko Rupar** je v odgovor povedal, da država občinam enostavno ne zagotavlja dovolj sredstev, da bi lahko pokrile vse izdatke za vrtce, šole, socialno skrbstvo itd., ki so jih po zakonu dolžne plačevati, in hkrati izvajale še večje investicije. Občine so tako prisiljene iskati ravnotežje med vsemi izdatki in projekti ter iskati tudi nove vire financiranja iz nacionalnih in evropskih skladov, pri črpanju katerih je bila v zadnjih letih Občina Cerknica zelo uspešna.

Po poročilu energetske upravljavke **Katarine Pogačnik** pa naj bi občinska uprava tudi dosledno izvajala Lokalni energetski koncept (LEK), ki ga je občinski svet sprejel leta 2011 in občino zavezuje, da načrtuje občinske energetske strategije na način, da dvigujejo energetske in ekonomsko učinkovitost, uvajajo nove energetske rešitve in prispevajo k povečevanju osveščenosti porabnikov energije v občini. Med večjimi investicijami, ki so si jih na občini zadali v okviru LEK, so tudi energetska sanacija društvenega centra na Rakeku, Kravanjeve hiše na Taboru in nov interpretacijski objekt ob Cerkniskem jezeru.

Na dejstvo, da bo breme pogajanj med vlado in sindikatom vzgoje in izobraževanja padlo predvsem na občine in tudi starše, kažejo podražitve vrtcev po Sloveniji. Tudi Občina Cerknica bo zaradi višjih stroškov morala dvigniti cene v vseh programih. »Zagotavljam vam, da smo izčrpali vse resurse, kjer smo lahko varčevali, vendar ne gre več, saj bi lahko s tem vplivali na kakovost izvajanja programov in varnost zaposlenih,« je zatrdil ravnatelj Vrtca Martin Krpan Cerknica **Gvido Cigale**.

Turistična in promocijska taksa

Sprejet je bil tudi odlok o turistični in promocijski taksi, ki se usklajuje z novim Zakonom o spodbujanju razvoja turizma. Kljub temu da se bo sama višina turistične takse v cerkniški občini nekoliko znižala, pa bodo morali zavezanci za plačilo zaradi uvedbe promocijske takse vseeno plačati nekoliko več; skupno 1,25 evra. »Promocijska taksa je pristojbina, ki je namenjena za načrtovanje in izvajanje trženja ter promocijo celovite turistične ponudbe Slovenije in se pobira v imenu in za Slovensko turistično organizacijo. Slednja se obračuna v višini 25 odstotkov obračunane turistične takse, ki jo po novem določajo občine, in znaša lahko do največ 2,5 evra. Skupno lahko torej turistična in promocijska taksa znašata največ 3,1 evra,« je svetnikom obrazložila podsekretarka za gospodarstvo, turizem in kmetijstvo na cerkniški občinski upravi **Jasna Zalar**. Občine, ki spadajo v turistično

destinacijo Zeleni kras, z izjemo mesta Postojna, so se načeloma dogovorile za enotno turistično takso, ki znaša en evro. Glede na to, da se je na ravni države v lanskem letu uvedel tudi enotni sistem e-poročanja, je Jasna Zalar prepričana, da bo poročanje turističnih ponudnikov enostavnejše.

S sprejetjem Sklepa o začetku postopka imenovanja odborov krajevnih skupnosti pa je občina prižgala zeleno luč za oblikovanje krajevnih skupnosti v novi sestavi. V občini Cerknica je pet krajevnih skupnosti – Begunje, Cajnarje-Sv. Vid, Cerknica, Grahovo in Rakek, ki so pomemben sogovornik občinski upravi.

Uskladitev cen programov

Svetniki so potrdili predlog dviga cen programov predšolske vzgoje in varstva v Vrtcu Martin Krpan Cerknica za 8,75 odstotka. Nove cene so usklajene z dejanskimi stroški dela, stroški materiala in storitev, številom oddelkov in številom otrok v oddelkih. Polna cena na mesec za prvo starostno obdobje bo namesto 444,33 evra znašala 483,21 evra, za drugo starostno obdobje se bo iz 328,43 zvišala na 357,17 evra, cena kombiniranih oddelkov in oddelkov od tri do štiri leta bo višja za 31,66 evra – do sedaj je znašala 361,79 evra. Razliko med plačilom staršev in ceno programov se namreč zagotavlja iz proračuna lokalne skupnosti. Če pa sta v vrtec vključena dva otroka iz iste družine, del prispevka v višini 70 odstotkov plačila staršev za drugega otroka krije državni proračun. Kot pove **Bogdana Bizjak** s cerkniške občinske uprave, podatki kažejo, da starši prispevajo 27 odstotkov cene programa, Občina Cerknica zagotavlja 67,8 odstotka cene programa, 5,2 odstotka pa prispeva šolsko ministrstvo, ki subvencionira delež plačila staršev za drugega otroka. Največ staršev plačuje prispevek v višini od 30 do 43 odstotkov cene programov. Za te starše se bo cena spremenila od 8,62 do 16,72 evra na mesec za prvega otroka in od 2,59 do 5,02 evra za drugega vključenega otroka.

Marca zaključena prva faza

Mila zima je kot naročena za gradbena dela. Tudi na regionalni cesti skozi Begunje pri Cerknici se dela pospešeno izvajajo. **Samo Mlinar** s cerkniške občinske uprave napoveduje, da bodo kmalu položili že prvi asfalt. Sicer pa postopoma urejajo vodovod, fekalno in meteorno kanalizacijo, pločnik in javno razsvetljavo. Na nekaterih delih trase bo potrebna tudi konfiguracija terena z opornimi zidovi. Kot potrdi Mlinar, bo predvidoma do konca marca končana prva faza urejanja od vasi Selšček do trgovine v Begunjah. Sledila bo druga faza. »Zaradi globokega izkopa za kanalizacijsko omrežje se predvideva popolna zapora na relaciji od trgovine do šole,« pojasni Mlinar. Za osebna vozila in avtobuse bodo uredili obvoz po lokalnih cestah, medtem ko se za obvoz za tovorna vozila še dogovarjajo. ■

Za ustrezno pitno vodo

Proti koncu gredo dela na čistilni napravi za pitno vodo v Podslivnici. Vir pitne vode za vasi Podslivnica, Mahneti, Ponikve, Otonica, Topol pri Begunjah in Brezje je izvir pod vasjo Podslivnica. Zaradi neustreznih vzorcev sta se Občina Cerknica in Javno podjetje Komunala Cerknica odločila za investicijo v nov objekt za filtriranje in čiščenje pitne vode. Ta je postavljen zahodno od obstoječega (zajetje) in ima dva prostora, v katera so namestili tehnološko opremo. Vgrajena avtomatizacija objekta bo omogočala povezavo s centrom vodenja na lokaciji upravljavca. Vgradilo se je tudi dve novi cisterni. Okrog obeh objektov pa se bo namestilo še varnostno ograjo. Z izgradnjo, ki bo zaključena konec marca, bo voda na priključkih uporabnikov ustrezala kakovosti za pitno vodo. ■

Gradnja krožišča stekla

Čeprav je gradnja krožnega križišča na cesti Rakitna–Cerknica v Cerknici zaradi zapletov z izvajalci v jesenskih mesecih zamujala in med domačini povzročila kar nekaj slabe volje, po zagotovilih višjega svetovalca za infrastrukturo na cerkniški občinski upravi **Sama Mlinarja** sedaj poteka po načrtih. Predvidoma naj bi bila dela končana konec aprila. Kot našteva Mlinar, so že končana dela obnove vodovodnega in kanalizacijskega omrežja, v delu pa so gradbena dela za izgradnjo ceste, obnova elektro omrežja, odvodnjavanje meteorne kanalizacije, gradbena dela za izgradnjo hodnika za pešce in ureditev cestne razsvetljave. Vrednost celotne investicije je dobrih 550.000 evrov; občina bo krila 49 odstotkov, preostanek pa Direkcija RS za infrastrukturo. ■

Z investicijo bodo nadaljevali

Vodohran na Gorenjem Jezeru skupaj s 600 metri povezovalnega vodovoda je končan. Namen investicije, katere realizacija se je začela septembra 2018, je bil omogočiti nemoteno vodooskrbo ter požarno vodo petnajstim hišam v počitniškem naselju Gorenjega Jezera. Občina je za izvedbo del iz proračuna zagotovila 270.000 evrov. S tem je bila realizirana prva faza projekta, ki pa se bo po zagotovilih višjega svetovalca za infrastrukturo na Občini Cerknica **Sama Mlinarja** nadaljevala tudi v prihodnjih letih. »Seveda pa je vse odvisno od razpoložljivih sredstev v proračunu občine,« doda Mlinar. V okviru nadaljevanja investicije bodo na obnovljen vodovodni sistem priključene še hiše v preostalem delu počitniškega naselja na Gorenjem Jezeru. ■

Avtorica: **Maruša Mele Pavlin**

Jamarji: raziskovalci, športniki, naravovarstveniki, vzgojitelji

»Prvi znanstveno potrjeni notranjski jamar« svojega imena ni napisal, le po Križni jami je vse do prvega jezera pisaril leto svojega obiska – 1557. Človek, ki je v temo stopil sedem let po izidu prve knjige v slovenščini, je bil nedvomno izobražen in radoveden. Če bi v jami iskal le zavetje ali vodo, bi se lahko ustavil precej prej.

Radovednost in pogum, pa tudi tovarštvo, občudovanje narave ter skrb zanjo in jame, so lastnosti, ki odlikujejo njegove naslednike. V občini se združujejo v Društvu ljubiteljev Križne jame, ki upravlja Križno jamo, Novo Križno jamo in Golobino, Jamarskem društvu (JD) Rakek, ki ima na skrbi Zelške jame, in Jamarskem društvu Karlovica, ki poleg Karlovice upravlja še Svinjsko in Vranjo jamo. Predsednik JD Rakek **Uroš Frlan** razlaga, da je njihovo društvo že od ustanovitve naravnano raziskovalno; prvo ime Društva ljubiteljev Križne jame **Gašper Modic** pojasnjuje, da pri njih raziskujejo in pokažejo obiskovalcem Križno jamo. Nove Križne jame pač ne, ta je ena izmed sedmih zaprtih jam v Sloveniji. Predsednik Jamarskega društva Karlovica **Jože Stražišar** pa jih takoj poveže: »To je kolektivni šport, kjer ni zmagovalcev in poražencev. Jamarji smo kot veriga, noben člen v njej se ne sme pretrgati.«

Da so jamarji vezni člen med terenom in stroko, potrjujejo besede **dr. Mitje Prelovška** z Inštituta za raziskovanje kraja ZRC SAZU: »Jamarji so običajno prvi, ki jamo odkrijejo, jo izmerijo in naredijo osnovni zapisnik z načrtom. Te podatke se zbira in ureja na nacionalni ravni v katastru jam. Te osnovne jamarske raziskave so nam, raziskovalcem, osnova za podrobnejšo raziskavo jam z znanstveno-raziskovalnimi metodami dela. Izpostavlja tehnično podporo društev pri logistično zahtevnejših raziskavah daljših/globalnih jam. Tam jim še posebej prav pridejo potapljači. V jamarski potapljaški špici je gotovo Rakovčan **Sebastjan Gantar**, ki med drugim sodeluje pri iskanju

» 35 vrst živali živi samo v vodi. Gre za krhek ekosistem in če ena vrsta izgine, je ne moremo zamenjati z drugo.«

Gašper Modic, Jože Stražišar in Uroš Frlan so predsedniki treh jamarskih društev, ki delujejo v občini. Upravljajo različne jame, a njihovi cilji in prizadevanja so si zelo podobni. (© Ljubo Vukelič)

nadomestnega vodnega vira za občini Postojna in Pivka. Rakovski jamarji raziskovalcem tudi pomagajo pri transportu opreme, križnojamski sodelujejo pri meritvah in ko

je treba, po jami popeljejo strokovne goste naših krasoslovcev. JD Karlovica pa izpostavlja dobro sodelovanje z Notranjskim muzejem Postojna. Muzejski svetnik **mag. Slavko Polakse** veseli: »Njihov bizon iz Javornikov ima

pri nas častno mesto – svojo vitrino.« Gre za fosilne ostanke stepskega bizona, ki je na svojo nesrečo in našo srečo pred 12.900 leti telebnil v brezno nad Cerknjskim jezerom, JD Karlovica ga je odkrilo leta 2012. Jamarskim odkritjem in dosežkom so posvečene cele knjige, zato povejmo le, da so v Križni jami najponosnejši na odkritje Nove Križne jame leta 1991 in Bosonogega rova deset let kasneje. Že vrabčki čivkajo, od kod ime rova. Da bi ga čim manj poškodovali, so jamarji ta zadnjeodkriti del Nove Križne jame raziskovali bos. Bosonogo pronicanje v nove svetove postaja jamarska praksa. »Mi smo jih pri naših raziskavah kar skopirali,« se zasmije Uroš Frlan in med odkritji svojega društva izpostavlja jamo Brejnice ali Branice pri Dobcu. V novoodkritih jamah svojo pot zavarujejo s trakom, jih poslikajo in odhitijo ven.

Jame so naše zrcalo

»Jamarji smo največji packi in hkrati največji skrbniki jam, iskalci ravnotežja med deviškostjo jam, njihovim odkrivanjem in vodenjem obiskovalcev po njih,« povzame Jože

Tudi člani JD Rakek sodelujejo pri iskanju povezave med Planinsko in Postojnsko jamo. Vse bližje ji je njihov potapljač Sebastjan Gantar. (© Matej Zalokar)

Stražišar. »Najdeš grešnega kozla,« se z njim strinja Uroš Frlan. Za rakovške jamarje so to Zelške jame v Rakovem Škocjanu. Že pred stotimi leti so bile opisane v italijanskih knjigah in lahko dostopen del je obiskal vsak, ki je prišel naokoli. Ta del se je tako precej uničil. Jame so zdaj zaprte, a ne bodo več takšne, kot so bile. Vanje mirne duše odpeljejo do sto ljudi letno. V Križni jami je obisk skoraj na meji sprejemljivega, čez ne bodo šli. »Je tudi ena redkih turističnih jam, kjer se obiskovalci prilagajajo jami in ne obratno,« je ponosen Gašper Modic. Sistem Velike Karlovice pa z vodostajem obiske uravnava kar sam. Roko na srce, obisk Karlovice uravnava tudi packarija. Drugače je z Vranjo jamo. Največje prezimovališče žab sekulj na svetu je pod ključem, vstop vanj pa prepovedan. Jame so večini res skrite, a svet spodaj je zrcalo tistega zgoraj in v krogotoku vode se vse vrne k nam. Ko iz Cerkniškega jezera odteče voda, za njo oziroma za nami v Karlovinci ostane vse, od plastike do odvrženih zdravil, če opišemo le tisto, kar je očem najvidnejše. V Zelških jamah je najhuje ob nizkem vodostaju. »Da ti je slabo, je dovolj, da samo plavaš,« strese Uroša Frlana. Tudi v Križni jami opozarjajo na občasno onesnaženo vodo. »35 vrst živali živi samo v vodi. Gre za krhek ekosistem in če ena vrsta izgine, je ne moremo zamenjati z drugo,« poudarja Gašper Modic. Kako so lahko brezna po gozdu priročna odlagališča odpadkov, jamarjem sicer ni jasno, a tako je. »Moram pa reči, da je bolje. Občina je veliko naredila z brezplačnim odvozom kosovnih odpadkov,« ugotavlja Uroš Frlan.

Mitja Prelovšek dodaja, da prav jamarji navadno prvi opozorijo na onesnaženost jam.

Inštitut za raziskovanje krasa nato v okviru projektov organizira podrobnejši popis onesnaženosti zaokroženega območja, večkrat organizira tudi čiščenje. Krasoslovec dodaja: »Jamarska društva predstavljajo tudi prvi stik mladih s podzemnim okoljem – veliko nas, raziskovalcev, prihaja ravno iz jamarskih vrst, lahko je tudi obratno.«

Jamarstvo je naše sogovornike oblikovalo tudi osebnostno. Povezanost, kolektivni duh in kolegialnost so prisotni tudi v njihovem vsakdanjku. (© Ljubo Vukelič)

Jamarska društva med seboj zelo sodelujejo; med drugim tudi pri projektu vzorčenja vode podzemnega toka reke Reke. (© Matej Zalokar)

» Če obiskovalce, ki jih vodiš po jami, ozaveš o varovanju narave, si dosegel cilj ...«

Tudi naši jamarji so že ugotovili, da je najboljša preventiva vzgoja. Jože Stražišar se dobro spominja, kako je pred leti, v spremstvu staršev, v Karlovinci peljal dve veliki skupini predšolskih otrok. »Tisti obiski se poznajo danes! Otrokom sem povedal, da vse smeti, ki so jih videli, odvržemo mi, dotaknilo se jih je.« Jamarsko društvo Rakek v okviru domače šole vodi jamarski krožek. Obiskujejo le lažje dostopne jame, več se učijo o njihovem varovanju, jamarski opremi ... Odgovornost za otroke je težko prevzeti, pravijo na Rakeku in v Križni jami kolegom pritrjujejo. Sami šolarjem sicer radi pripravijo počitniški program, že več kot dvajset let pa imajo zastoj vstop v jamo osnovnošolci in vrčevski otroci iz občin Cerknica, Loška dolina in Bloke.

Opažajo, da se mladi jamarskim društvom pridružijo, ko se ustalijo, bodisi po srednji šoli bodisi med študijem.

Sto ljudi, sto čudi

Človeka v jame lahko žene marsikaj. »To je popolnoma drug svet,« pravi Gašper Modic. Jože Stražišar ga dopolni: »Slediš vodi, sam svoj gospodar si. Tam sta mir in tišina. Če obiskovalce, ki jih vodiš po jami, ozaveš o varovanju narave, si dosegel cilj, če še kaj odkriješ, pa je zadovoljstvo nepopisno.« Lonček pritakne še Uroš Frlan: »Izpostavil bi še raziskovanje, druženje in širok spekter, ki ga nudijo jame. Vsak ima svoj interes: speleobiologi, jamski fotografi, potapljači ... V jami je vedno nekaj novega.« Vsi trije pa se strinjajo, da se užitka, ko stopijo nekam, kamor človeška noga še ni, ne da opisati z besedami.

Jamarji računajo, da bo letos v katastru jam v Sloveniji padla številka 13 tisoč. Če vas mika podzemlje, se vanj nikar ne odpravite na lastno pest. Imeti morate jamarski izpit, poznati zakonodajo, varnost pa mora biti na prvem mestu. Še tako izkušeni jamarski mački gredo novim zmagam naproti vsaj v troje. Če se zgodi nesreča, eden ostane pri ponesrečencu, drugi gre po pomoč. Kdor želi več od turističnega obiska, bo zadel terno z vključitvijo v jamarsko društvo.

Sicer pa vsako odkritje še ni jama. Jama se začne pri desetih metrih. In še to: v jamah so vsi enaki. Tako kot v gorah tudi pod zemljo ni vikanja.

Odgovornost! Družbena odgovornost

Koncept družbene odgovornosti podjetij vedno bolj pridobiva na pomenu in postaja nepogrešljiv del vsakodnevnega poslovanja. Odgovornost podjetja ni več le trend, pač pa gre za dolgoročne procese, o katerih se je treba zavestno odločiti in jih sistematično voditi na način, da bodo imeli največji učinek.

Nacionalna strategija

Evropska unija (EU) ima med usmeritvami zapisano, da naj bi v duhu Strategije 2020 imela vsaka država članica sprejeto nacionalno strategijo razvoja družbene odgovornosti podjetij. V letu 2017 je začela s pripravo te tudi Vlada Republike Slovenije. V Sloveniji sta gospodarstvo in civilna družba družbeno odgovornost že pred leti prepoznala kot koristen instrument konkurenčnosti in kot pomembno orodje za doseg trajnostnega razvoja.

Tako v Sloveniji kot v svetu obstaja veliko različnih orodij za merjenje družbene odgovornosti, zato morajo podjetja pretehtati, katera orodja bodo uporabila oziroma katera so najprimernejša za njihovo delovanje. Podjetja, ki se še niso srečala z družbeno odgovornostjo, vendar bi rada delovala na ta način, morajo v začetni fazi narediti pregled delovanja in poslovanja ter si zastaviti cilje, ki jih želijo doseči. Podjetja, ki razumejo in uporabljajo družbeno odgovornost zgolj v marketinške oziroma promocijske namene, se na kratek rok srečujejo z visokimi stroški, na dolgi rok pa pozitivnih učinkov ne bodo deležna. Kaj delajo narobe? Pogosto se ne zavedajo, da je integracija družbene odgovornosti v strategijo podjetja nujna, zato pa je treba spremeniti način razmišljanja o družbeni odgovornosti in trajnostnem poslovanju, po drugi strani pa mora kultura podjetja spodbujati družbeno odgovorno obnašanje in delovanje vseh vključenih deležnikov.

Štiri področja družbene odgovornosti

Leta nazaj se je družbena odgovornost v gospodarstvu kazala predvsem z donacijami in sponzoriranjem, danes pa

temu ni več tako. Pri družbeni odgovornosti gre za štiri ključna področja, ki vključujejo odnos do zaposlenih, odnos do okolja, odnos do skupnosti in ne nazadnje odnos na trgu do kupcev in dobaviteljev. Evropska komisija je že leta 2001 predstavila t. i. Zeleno knjigo in v njej zapisala, da se družbena odgovornost podjetij kaže skozi koncept delovanja, po katerem se podjetje prostovoljno in ne zgolj na podlagi predpisov zaveda svojih vplivov na okolje in prostor. Na podlagi tega je bil postavljen t. i. ISO 26000, ki ni mišljen kot certifikat, vendar pa postavlja smernice za delovanje podjetij in organizacij.

Če je bila pred leti družbena odgovornost vedno na meji tistega, kar je nujno potrebno, pa danes temu ni več tako. Tudi v občini Cerknica je vedno več podjetij, ki ravnavo družbeno odgovorno. Med njimi je tudi podjetje DS Smith. DS Smith je vodilno evropsko embalažno podjetje, ki ima obrat tudi na Rakeku. **Meta Zalar**, vodja kadrov, razloži: »Mogoče je izraz družbena odgovornost podjetij res mlad za Slovenijo, vendar smo podjetja na nek način v resnici

družbeno odgovorna že vse od nastanka podjetništva.« Podjetje je tako že od nekdaj močno vpeto v lokalno skupnost. »Vedno pomagamo gasilcem, trudimo se, da oskrbimo z različnimi materiali šole in vrtce, pomagamo pri srečelovih, pomagamo pri nakupu reševalnih in gasilskih vozil, pomagamo športnikom,« našteva sogovornica. Po njenem mnenju je družbena odgovornost zavestno dejanje; veliko aktivnosti je že načrtovanih, nekaj pa je tudi spontan. »Če govorim na splošno, se mi zdi, da je trenutno trend družbene odgovornosti naravnano najbolj na varovanje okolja, saj so podatki znanstvenikov o podnebnih

spremembah zelo zaskrbljujoči,« razmišlja Zalarjeva. Zdi se ji celo, da podjetja to naravnano do okolja uporabljajo bolj za marketinške poteze. V občini Cerknica je po njeni oceni zavedanje, da je družbena odgovornost podjetij ena izmed ključnih, veliko. »Sploh na področju okolja,« doda sogovornica. Podjetja se v veliki večini med seboj razlikujejo v tem, ali aktivnosti načrtujejo ali ne in na kakšen način. »Na Rakeku smo v DS Smith že pred leti postavili sončno elektrarno, kjer gre višek proizvedene elektrike v javno uporabo,« ponosno pove Meta Zalar in doda, da so v njihovem podjetju v zadnjih desetih letih naredili vsaj petdeset izboljšav;

tako na področju okoljevarstva, zaposlenih, izbire materiala, transporta kot tudi lokalne skupnosti.

Najpomembnejša odgovornost do zaposlenih

V podjetju Eurobox iz Podskrajnika so se začeli z družbeno odgovornostjo sistematično ukvarjati leta 2016. »Pojem družbene odgovornosti je v Sloveniji precej splošen,« meni **Bernarda Brezec Krajc**, vodja raziskav in razvoja

pri omenjenem podjetju. V njihovem podjetju zato želijo pokriti čim več področij: »V našem podjetju si želimo v prvi vrsti najbolj odgovorno delovati do naših zaposlenih; v tridesetih letih našega delovanja izplačilo plač še ni zamujalo, smo aktivni zaposlovalec, imamo raznolike time ter zaposlujemo tudi invalide.« V podjetju veliko vlagajo v avtomatizacijo proizvodnje in s tem zmanjšujejo fizično obremenitev zaposlenih.

Tudi Meta Zalar opaža, da je pozitivna delovna klima ključna: »V prijetnem delovnem okolju je manj nesreč pri delu, manj odsotnosti z dela, večja pa je seveda tudi produktivnost zaposlenih.«

Direktorica podjetja Lekšan **Anja Lekšan Troha** se strinja, da je najpomembnejša odgovornost podjetnika, ki zaposluje, odgovornost do zaposlenih. »Služb je dovolj, a dostojnega življenja minimalna plača ne dopušča. Po drugi strani pa je obstoj malih družinskih podjetij ogrožen, kar Lekšan Troha komentira z besedami: »Problem je, ko starši leta in leta gradijo, potem pa ni pravega naslednika.«

Vpetost v lokalno skupnost

Vsako podjetje, če se seveda za to odloči, lahko pridobi tudi certifikat Družbeno odgovornega podjetja, ki predstavlja trajnostni princip upravljanja in je edini tovrstni certifikat v Sloveniji. Postopek pridobitve certifikata teme-

» Družbena odgovornost je lahko dobra marketinška poteza, vendar ne na dolgi rok.«

li na analizi podjetja s strani različnih deležnikov in poteka s pomočjo usposobljenih zunanjih svetovalcev. Podjetjem pomaga pri razumevanju in vpeljavi družbene odgovornosti v poslovanje. Certifikat seveda ni poceni, saj se cena giblje med 3.000 in 8.000 evri, odvisno od velikosti podjetja.

»Certifikata nimamo, čutimo pa, da smo v lokalno skupnost močno vpeti,« pojasni Anja Lekšan Troha. »Naše podjetje ima dolgoletno tradicijo, na trgu smo že trideset let in naše delovanje je zelo lokalno usmerjeno,« je prepričana. Tako pojasni, da so družbeno odgovor ni že

leta, z oblačili pa so že večkrat pomagali lokalnim gasilskim društvom in Rdečemu križu. So se pa v podjetju lansko leto skupaj odločili, da vaščanom Bloške Police in širše omogočijo dostop do defibrilatorja, in šli v nakup. Da je vpetost v lokalno okolje pomemben del družbene odgovornosti, pravi tudi Bernarda Brezec Krajc. »Trudimo se, da lokalno doniramo sredstva in s tem izboljšujemo lokalno skupnost, ne samo za odrasle, ampak tudi otroke,« doda. Podjetje Eurobox je prispevalo sredstva za ureditev čakalnice na otroškem oddelku cerkniškega zdravstvenega doma. »Uredili bomo igralni otoček pri urgentni ambulanti, želimo pa si tudi urediti igrišči pred osnovno šolo in pred župniščem,« napoveduje Bernarda Brezec Krajc.

Vse tri sogovornice se strinjajo, da je treba družbeno odgovornost ozavestiti in jo živeti in da aktivnosti izvajamo tako v delovnem kot domačem okolju. Včasih so seveda potrebna finančna sredstva, včasih pa le dobra volja in nekaj ur sodelovanja. Gre za to, da se spet naučimo opazovati in pomagati po svojih močeh.

www.lekarnaljubljana.si Veljavnost od 24. 1. do 11. 3. 2019.

ZDRAVO

70 LET ZDRAVJA

izbrano iz kataloga ugodnosti

VITAMIN C 500 MG
90 tablet
Pretirno dopolnjevanje ali nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.
redna cena: 13,98 €
cena s Kartico zvestobe

11,18 € + 3 POPUST: 20%

OIL OF THE KING – KRALJEVO OLJE
BALZAMIČNE KAPLJICE
10 ml
redna cena: 11,95 €
cena s Kartico zvestobe

5,98 € + 2 POPUST: 50%

ZIMSKI ČAJ
50 g
redna cena: 4,90 €
cena s Kartico zvestobe

2,45 € + 1 POPUST: 50%

100% ORGANSKO
KARAVOVO MASLO
100 ml
redna cena: 10,17 €
cena s Kartico zvestobe

7,12 € + 2 POPUST: 30%

Za več informacij prelistajte nov **katalog ugodnosti** ali nas pokličite **080 71 17!**

na brezplačno telefonsko številko

LEKARNA LJUBLJANA

Cena s popustom iz ZDRAVO - kataloga ugodnosti velja v vseh lekarnah Lekarna Ljubljana, v specializirani prodajalni L. VMA (vsebuje uradno priznane) in v spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si. Izboljšano ob predložitvi Kartice zvestobe Lekarna Ljubljana ter zahtevnega štanih jabolč zvestobe, sicer veljajo redne cene. Šteje za strobočrne, popusti se ne nanašajo. Ponudba velja od 24. 1. do 11. 3. 2019 oz. do prodaje zalog.

»Pred kratkim je na sprehodu ob Cerkniškem jezeru vse dobilo pomen. Odraščal sem v Cerknici in na jezero me vežejo spomini iz otroštva, ki so spet oživel, ko se zdaj tja znova pogosteje vračam z otrokoma. Čarobnost jezera, ki spreminja obliko, kar se mi je nekdaj zdelo samoumevno, me je popolnoma prevzela. Šele zdaj sem se zavedel mistične podobe minljivosti, ki jo jezero ustvarja skozi letne čase. Poleti voda ponikne, v deževni pomladi se razleze in poplavi polja do bližnjih vasi, da celotna pokrajina dobi drugačno podobo. Pozimi, ko zaleden, se izpod ledu razlegajo čudni zamolkli zvoki, tako primarni, da jih ne le slišimo, ampak tudi občutimo kot potresne sunke. Pa ponoči, ko klic po dolini odmeva tudi do sedem sekund. Ta mistična, melanholična pokrajina je globoko zasidrana v meni.«

(Igor Matkovič v intervjuju za spletno stran delo.si)
 ☞ www.delo.si ☞ Jan Prpič

Raziskovalke in raziskovalci Inštituta za družboslovne študije iz Znanstveno-raziskovalnega središča (ZRS) Koper so pod vodstvom **dr. Mateje Sedmak** in **dr. Barbare Gornik** dosegli izjemen znanstveni dosežek s pridobitvijo mednarodnega projekta **Otroci priseljenci in priseljenjske skupnosti** v spreminjajoči se Evropi na razpisu **Obzorja 2020**, ki v evropskem prostoru velja za enega najprestižnejših raziskovalnih programov Evropske komisije. Projekt se ukvarja s preučevanjem in premagovanjem izzivov integracije otrok migrantov v evropskih družbah. Projektni konzorcij vključuje petnajst partnerjev iz Velike Britanije, Grčije, Avstrije, Italije, Španije, Slovenije ter z Danske, Poljske, Cipra, Hrvaške, Portugalske in Islandije.

☞ www.regionlobala.si ☞ Jaka Ivančič

Predstavniki Evropske komisije v Sloveniji so med Slovenci izbrali štiri junake Evrope. Med izbranci je vodja projekta **Life Stržen** iz Notranjskega regijske parka **Irena Likar**, ki je bila izbrana kot naravovarstvenica. Je zagovornica varovanja narave in ohranjanja ekosistemov. Kot vodja projekta **Life Stržen**, ki je financiran iz evropskih sredstev, si prizadeva za renaturacijo prvotne glavne struge presihajočega Cerkniškega jezera.

☞ https://europa.eu/euprotects/slovenia_sl ☞ Ljubo Vukelič

Nočni odsev Cerknice v jezeru, v ozadju Triglav

☞ Facebook ☞ Ivan Kebe

Ščuke tokrat zmagale

☞ Facebook

Hokejski klub **Kočevski medvedi** je v soboto, 16. februarja, organiziral hokejski turnir na ledu. Na drsališču v Gaju so se v igri 5 na 5 pomerile ekipe rekreativnih hokejistov. Zmaga je šla v roke cerkniške ekipe **Ščuke**.

Praznovali 90 let

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V februarju je 90. rojstni dan praznoval: **Peter Strohsack** z Rakeka. Čestitke!

Avtorica: **Marija Hribar** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Matjaž Debevc

Zrasel na kmetiji z mlinom in žago ob potoku Žerovniščica. Stopa po poti, ki sta jo z rokodelskim znanjem tlakovala stari oče in oče, samouka, ki sta znala narediti skoraj vse; sama sta vzdrževala tako mlin kot žago. Sam pravi: »Sem tišler z obličem in žago. Postavljam, popravljam in vzdržujem mline po vsej Sloveniji. Delam tudi druge izdelke iz lesa; vse, kar si kdo zamisli.«

Ko sem bil otrok, me je oče enkrat vprašal: »Sliši, kako žaga tolče?« »Mm.« »Kako ne slišiš?« »Slišim.« Oče je šel zabit dve kajli in en cvek. »Sliši, da gre zdaj drugače?« »Ja, ja.« Nič nisem slišal. Ostane ti v spominu. S temi stroji so živeli. To jim je bil kruh. Stari oče je naredil tudi kovačijo. Leta 1980 smo prenavljali žago in je bilo treba narediti model za odlitek vztrajnika. Noben ga ni hotel narediti. Brinarjev France mi je rekel: »Vem, kdo ga bo naredil.« »Kdo?« sem vprašal. »Ja, če hočeš, da bo žaga šla, ga boš moral kar ti.« Z njegovo pomočjo sem ga res. Takrat sem bil vajenec v prvem letniku. Izučil sem se za mizarja, šola da osnovo, ostalo se moraš naučiti sam. Začel sem v tovarni v Martinjaku. Po načrtih smo delali stole – unikate. Ko so me dali v proizvodnjo, sem dal odpoved.

Prvi mlin: Tehniški muzej Slovenije

K nam je prišla gospa Marija Turk, kustosinja iz Bistre, in rekla: »Ti boš v Bistri mlin postavil.« »Kako?« sem vprašal. »Ja, nimam koga vprašati. Ti boš očeta vprašal in boš naredil, saj znaš.« Direktor je hotel imeti elaborate, izračune. Nisem prav vedel, kaj hoče od mene. Vedel pa sem: 40 centimetrov široko kolo, 10 centimetrov na debelo vode v koritu, meter pa pol padca. Mora iti. Direktor vpraša: »Kako veš, da bo šlo?« »Če gre pri nas doma, bo šlo tudi tukaj.« Tako se je začelo. Imeli so en star maln, demontiran, na kupe zložen. Treba je bilo narediti skico, da so naredili poslopje. Potem pa maln postaviti in prenoviti: nova kolesa, rake ... Ko je bilo delo končano, je direktor hitro našel nekoga, ki je prinesel žakelj pšenice. Vprašam: »Melje?« »Melje.« Bistra je bila najbolj zahtevna, bil sem star 26 let. Podpisal sem pogodbo, da bo prišla moka ven. In je.

Za mlin sedem vrst lesa

Danes je težko dobiti pravi les. Za maln gre sedem vrst lesa: jelka, hrast, črni gaber, črni dren, jesen, bukev, smreka;

od pokrajine do pokrajine se potem malo loči: nekje hočejo imeti bukove lopate na kolesu, drugje hrastove, potem macesnove, jelove ... V Robanovem kotu smo vse naredili iz macesna. Največji izziv je hrastov les za osovino. Včasih so tako naredili: ko so zamenjali osovino, so pripravili še les za izdelavo nove čez približno štirideset let.

Postavljanje, popravljanje, vzdrževanje mlinov od Prekmurja do Primorske

Dela izvajamo po vsej Sloveniji. Vseskozi sodelujemo z Zavodom za varstvo kulturne dediščine, saj gre za kulturno-tehnične spomenike. Na Trubarjevi domačiji sem postavil mlin, ki ga že petindvajset let tudi vzdržujem. Prav tako sem postavil mlin v Bujah v Vremski dolini, mlin v Podlipoglavu, Šmidov mlin pri Mrzlem Polju. V Kropi smo delali kolo za pogon kovaškega meha. Kustosa je skrbelo, če se bo kolo prav vrtilo. Je rekel: »Prejšnjega smo morali dati v Litostroj postružiti, da je šel prav, na

stružnico za turbine.« Ko smo končali, sem zakričal: »Odprite vodo!« »Pa se res tako vrti, kot ste rekli.« Zdaj delamo Kodarinov maln v dolini Dragonje. Kolesa je gospodar sam naredil. Ko bi jih moral obesiti na osovine, ni vedel, kako. Gospodar nas je prosil, da ju obesimo mi. Kolo ima 600 do 700 kil. Z mojim pomočnikom Robertom sva kolesi vzdignila čisto na lahko, na finto. Lastnik nam je zupal tudi izdelavo notranjosti.

Zaslужek danes ni od mletja, temveč od turizma

Mletje je umetnost. Žito ne sme biti niti presuho niti prevlažno; kamni morajo biti tako sklepani, da se moka ne pregreje. Iz tega je prišel rek: iz te moka pa ne bo kruha. Lastniki vodne mline in žage obnavljajo na podlagi evropskih ali občinskih sredstev, del pa iz lastnega žepa. Del sredstev bi bilo treba nameniti tudi za zaposlitev človeka, ki bi mlél in ohranjal tradicijo.

Valentinov ples

📷 Ana Špeh

V soboto, 9. februarja, je v Salezijanskem mladinskem centru Cerknica potekal Valentinov ples. 14. februarja namreč praznujemo god svetega Valentina, ki je svetnik ljubezni in zavetnik parov. Na Valentinov ples smo bili povabljeni mladi cele cerkniške dekanije. Udeležili so se ga tako tisti, ki so zaljubljeni, kot tudi tisti, ki na iskricke ljubezni še čakajo. Pari so zaplesali v različnih ritmih; tu in tam pa so se zabavali tudi ob skupinskih plesih. V prijetnem in tudi nekoliko romantičnem vzdušju se je mladina družila pozno v noč. Mladi upajo, da bodo tovrstni dogodki postali tradicija in bodo začetek tudi kakšne lepe (ljubezenske) zgodbe. ■

Občni zbor ASC

🌐 cerknica.si 📷 Ljubo Vukelič

V petek, 25. januarja, je v dvorani cerkniškega gasilnega doma potekal občni zbor Agrarne skupnosti Cerknica (ASC). 74 prisotnih članov se je seznanilo z delom v preteklem letu, ki jim ga je predstavil predsednik ASC **Edvard Vičič**. Predsednik nadzornega odbora ASC **Anton Opeka** pa je zbrane seznanil z načrtovanimi aktivnostmi v letu 2019. Občni zbor ASC je sicer kot delovni predsednik vodil **Bogdan Zevnik**, zapisnik sestanka pa je pisala **Štefka Šebalj Mikše**. V Agrarni skupnosti Cerknica zainteresiranim občanom in občankam sporočajo, da se zapisnik občnega zbora skupaj s sprejetimi sklepi nahaja pri predsedniku. ■

Iz krj'nen'h ouc u prešvicane mrože

📷 Simona Lekšan

Skavti smo letos že začeli s svojimi zimovanji. Prvi so se na letos malo sončnejše zimovanje podali naši klanovci. Začeli smo 15. februarja, ko smo se s tremi avti in enim kufrom odpravili do kočice Mačkovec pri Postojni. Tri dni lepega, sončnega in nič zimovanju podobnega vremena, vesela in razposajena družba in veliko dobre volje ter najboljša savna do sedaj – to je le nekaj stvari, ki lahko opišejo naše potovanje. V nedeljo smo zjutraj imeli še sveto mašo, po njej pa slovesno podpisovanje listine klana novih članov in končno smo dobili tudi novo ime klana, to je Klan Prešvican'h mrožu. Mroži in mrožinje komaj čakamo na našo naslednjo skupno dejavnost. ■

Kupnček

7€

* pri storitvi ali nakup nad 50 €

Akcije

POMLADI

2019

Savne in kozmetične storitve

SVAROG

☎ **031 549 385**

www.andifit-svarog.si

NOVO !!!

INNOFACIAL AQUAPEEL

akcijska cena **65 €** namesto **85 €**

globinsko čiščenje brez bolečin, regeneracija, zmanjšanje pigmentnih madežev, lifting

NAJNOVEJŠA NEGA OBRAZA NA SVETU!!!!

COOLIFT GUN > 40 €

brez gubic v 10ih minutah

DIODNI LASER > 40 € / PREDEL

GELISH LAKIRANJE

obstojnost tudi do 21 dni: **-15%**

NOVO !!!

POLYGEL PODALJŠEVANJE NOHTOV > 35 €

GELISH ROKE + NOGE > 45 €

s kratko pedikuro

MASAŽA TELESA (50 min)

+ GRATIS SAVNA 1os/2 uri > **35 €**

TERAPEVTSKA MASAŽA NA STOLU

30+10 min GRATIS > **25 €**

PODALJŠEVANJE TREPALNIC LUXURY EYE > 49 €

YUMI LASHES

- keratinska obloga trepalnic: če pripeljete s seboj prijateljico: druga - 50 %

NOVO !!!

VACUSLIM 48

takojšen slim učinek > **28 €**

UGODNI PAKETI ZA OBLIKOVANJE TELESA

CRYO, KAVITACIJA, LIPO LASER, RF VACUSLIM 48 !!!

Rihter d.o.o.

Pančevska 20, 1380 Cerknica 📧 andi.pododrek@gmail.com

Sveti Janez Bosko

✉ Ana Špeh 📷 Mihaela Žnidaršič

Praznovanje ob godovanju svetega Janeza don Boska (31. januar), ustanovitelja salezijancev, se je začelo že 26. januarja z oratorijskim dnevom, ki je bil namenjen družinam. Zvečer smo se lahko udeležili ogleda filma o don Bosku. Še posebno slovesno pa smo njegov god obležili pri nedeljski sveti maši naslednji dan. V čast velikemu vzorniku, vzgojitelju in učitelju mladine smo med obredom skupaj zapeli in zaigrali člani otroškega in mladinskega zborra ter orkestra naše župnije. 30. januarja pa je v Cerknici potekalo tudi srečanje dekanijskih duhovnikov. Ob devetih so bile molitve rožnega venca, nato pa je ob somaševanju dekanijskih duhovnikov mašo vodil salezijanski inšpektor mag. Marko Košnik. ■

Izlet v neznano

✉ Miro Mlinar 📷 Neva Jezernik

Planinsko društvo Cerknica ob koncu leta tradicionalno organizira izlet v neznano. Ta izlet je zaključek vodenja s posameznim vodnikom, s poudarkom na druženju in z manj hoje, kot jo je na običajnih izletih. Šli smo na Štajersko, kjer so nas pričakali člani Planinskega društva Celje in nas vodili po skrajšani različici Žerdonerjeve poti. Začeli smo pri Kanu klubu Špica ter se postopoma vzpenjali do naselja Košnica in naprej na najvišjo točko izleta, na Hom (570 m). Sestopili smo do planinske kočice na Brnici in si v prijetnem sončnem dnevu privoščili daljši počitek. Na delu poti smo obiskali energetske točke; koliko je kdo odnesel energije, pa ni znano. Izlet smo zaključili v klubu Špica s skupnim kosilom. Pogovorili smo se o preteklih izletih in nazdravili novim. ■

Predstavitve projekta

✉ cerknica.si 📷 Ljubo Vukelič

14. februarja je v Zavodu Jezerski hram na Dolenjem Jezeru potekala predstavitve projekta NATURE&WILDLIFE: doživetja narave in opazovanja divjih živali, ki v prizadevanjih za odgovorni čezmejni turizem povezuje Regionalno razvojno agencijo Zeleni kras, Občino Pivka, Javni zavod za kulturo, turizem in medgeneracijsko sodelovanje Snežnik, Jezerski hram, Zavod za ohranjanje naravne in kulturne dediščine Cerknica, Javno ustanovo Nacionalni park Risnjak, Lokalno razvojno agencijo PINS, d. o. o., iz Skrada in Reško razvojno agencijo Porin, d. o. o. Pridruženi partnerji pa so še Woodland Ways Ltd in The World Owl Trust iz Velike Britanije, Zavod RS za varstvo narave in Zavod za gozdove Slovenije. Predstavitve se je udeležila tudi direktorica občinske uprave Občine Cerknica Irena Zalar. ■

Ob polni luni na Špičasto Stražišče

✉ Barbara Zalar 📷 Robert Kužnik

Sobotni večer, 19. januarja, je vsem udeležencem Gasparijeva pohoda, ki se niso ustrašili pravega notranjskega mraza in so se podali iz Selščka na Špičasto Stražišče oz. Špičko, postregel z zimsko idilo. Sneg je prijetno škripal pod približno stotimi pari nog, luna pa je s svojo svetlobo tako lepo osvetljevala pokrajino, da se je kar nekaj pohodnikov med potjo odločilo ugasniti svoje baterijske svetilke in se prepustilo vodenju svetlobe luninega sija. Dodaten čar so dajale tudi sveče, ki so bile postavljene ob poti. Po vrnitvi v Selšček je marsikdo še podaljšal druženje ob prigrizku in toplih napitkih pri kipu **Maksima Gasparija** v središču vasi. Turistično društvo Menišija že osemnajst let skrbno pripravlja pohod, in ker »dober glas seže v deveto vas«, je pohod leto za letom dobro obiskan, tudi z obiskovalci iz drugih slovenskih krajev. ■

Rupar na srečanju vodilnih destinacij

cerknica.si | Ljubo Vukelič

7. februarja se je župan **Marko Rupar** na povabilo ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo **Zdravka Počivalška** in direktorice Slovenske turistične organizacije (STO) **mag. Maje Pak** udeležil drugega srečanja županov vodilnih destinacij slovenskega turizma v Ljubljani. Od opredeljenih 34 županov vodilnih destinacij se jih je udeležilo kar trideset. »Udeležba s strani skoraj vseh vodilnih destinacij potrjuje zavedanje o velikem pomenu usklajenega delovanja krovne in lokalne ravni za uspešen in učinkovit razvoj turizma v skladu s cilji aktualne turistične strategije,« so poudarili na STO. Rupar meni, da so tovrstna srečanja dobrodošla. Tendence STO je, da bi bilo čim več povezovanja med regijami in deležniki; tako bi se turisti v Sloveniji zadržali dlje in izkusili kakovostno ponudbo. ■

Snežne ture Planinskega društva Cerknica

Miro Mlinar | Nada Založnik

Izvedba zimskih izletov je odvisna od več dejavnikov, najpomembnejši pa je varnost udeležencev. 26. januarja smo se odpravili na prvi zimski izlet na Čemšeniško planino, Črni vrh (1204 m), 17. februarja pa smo se povzpeli na Veliko planino. Na izhodišču v Krivčevem ni bilo videti prav nič zimsko. Po dobri uri hoje smo prispeli na manjšo planoto Podkrajnik in doživeli prvo srečanje s snegom. Po nadaljnji polurni hoji smo se že opremili z derezami. Sledila sta prihod na Gojško planino in »pozdrav« beline in sonca, z več strani pa so prihajale množice ljudi. V pogledovanju po gorah, tudi Snežnik in Javornike je bilo videti, smo prispeli do Jarškega doma. Po daljšem postanku smo pot nadaljevali do cerkvice Marije Snežne na Veliki planini. Na vrh se nismo povzpeli. Po dobrih šestih urah smo srečno prispeli na izhodišče. ■

Misijonar na obisku

Tatjana Lekšan | Klara Žnidaršič

V Cerknico je prišel na obisk **Janez Krmelj**, misijonar na Madagaskarju, kjer so ceste mnogokrat neprevozne, lakota pa običajen sopotnik. Zaradi slabo prevoznih cest se v avtomobilu nikoli ne pelje le voznik, ampak vedno dobro izkoristijo vsak prevoz. Povedal nam je, kako so imeli ob neki vožnji srečo. V bolnišnico so peljali bolnika, nazaj grede pa so se s polnim

torvorom riža prevrnili. Če je slaba cesta (blato), gresta poleg voznika v spremstvo še dva sopotnika, ki avto potisneta iz blata. Ker se je avto prevrnil na streho, sta moža ostala zakopana pod rižem, a sta po čudežu ostala nepoškodovana. Krmelj je kupil bager in naredil že nešteto kilometrov ceste. Koledniki tako vsako leto zbiramo darove za misijonarje. Pomagamo jim, da tamkajšnjim ljudem življenje vsaj malo olajšajo. ■

OBČINA
CERKNICA

VABILO

Krajevna skupnost Rakek, Osnovna šola »Jožeta Krajca« Rakek in Krajevna organizacija Zveze borcev za vrednote NOB Rakek vabijo na slavnostno prireditev ob krajevnem prazniku z naslovom

Med tradicijo in sodobnostjo

v obeležitev odhoda rakovških fantov v partizane.

Prireditev bo v petek,

15. 3. 2019, ob 19. uri
v Športni dvorani Rakek.

Nastopajo učenci OŠ »Jožeta Krajca« Rakek, Godba Cerknica, Kulturno društvo Rak Rakek z mešanim pevskim zborom in folklorno skupino, Pevski zbor Dragonarji generala Maistra, Vokalna skupina Cluster, Športno društvo Špička.

Prisrčno vabljeni!

Pustno
društvo
cerknica

NEDELJA, 3. marec 2019
točno okoli 12.32

PUST CERKNICA

Debeli četrtek

28. 2. 2019

ob 16.00

pred kulturnim domom v Cerknici

Žaganje babe

Slavnostna otvoritev pustnih prireditev, prevzem oblasti, otvoritev pustne razstave.

ob 17.00

pred galerijo Krpan

Otvoritev razstave

Slavnostna otvoritev pustne razstave, ki bo v pustnem tednu na ogled v galeriji Krpan.

Pustni petek

1. 3. 2019

ob 19.00

Kulturni dom Cerknica

TV Čohovo

Uradni butalski TV program, na katerem najdete vse, razen tistega, česar ne. Predstava ni primerna za otroke.

Vstopnina: v predprodaji 6 eur, na dan predstave 8 eur.

ob 21.00

šotor pri Žajfn'ci v Cerknici

Pustna zabava

Glasbeni gostje:
Pop Design, Mambo Kings

Pustna sobota

2. 3. 2019

ob 15.00

Športna dvorana Cerknica

Otroška maškarada

Največja otroška maškarada. Zabavali vas bodo: Sten Viler, Damjana Golavšek, mažorete MaCe, Butalci, žabe in Lojz Pustni.

Vstopnina: 4 eur, otroci do 1 m višine brezplačno.

ob 21.00

šotor pri Žajfn'ci v Cerknici

Pustna zabava

Glasbeni gostje:
Koktelsi, Urban Vidmar z bendom, Projektili

Pustna nedelja

3. 3. 2019

točno okoli 12.32

po ulicah Cerknice

Veliki pustni karneval, BUTALSKA DRUŽINA

Tradicionalni pustni karneval z vsemi priljubljenimi liki, velikimi figurami in gostujočimi maskami.

Vstopnina: v predprodaji 5 eur, na dan karnevala 7 eur.

Po karnevalu sledi rajanje v središču Butal.

več na
www.pust.si

Glasbeni gostje:
Jelen, Modrijani

Pustni ponedeljek

4. 3. 2019

ob 19.00

Kulturni dom Cerknica

Etnološka prireditev

O, ja stari ded, star'ga deda nočem imet'!

Ljudske pesmi, plesi, šege in zgodbe o pustnem času na Notranjskem in Dolenjskem. Vstop prost.

Pustni torek

5. 3. 2019

ob 19.00

Kulturni dom Cerknica

TV Čohovo, ponovitev

Ponovitev uradnega butalskega TV programa. Predstava ni primerna za otroke.

Vstopnina: v predprodaji 5 eur, na dan predstave 7 eur.

Pepelnična sreda

6. 3. 2019

ob 16.00

od Žajfn'ce do mostu
čez Cerkniščico

Pokop Pusta

Najstarejša premikajoča pustna ulična predstava na Slovenskem z ognjeno-mokrim koncem.

Avtor: **Miha Jernejčič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Čohovo

»A to je res kraj?« so me vprašali kolegi, ko sem jim pojasnil, da grem na Čohovo, da napišem prispevek o tem naselju v neposredni bližini Svetega Vida. Danes jih namreč večina kraj pozna zaradi pustne TV Čohovo. Manj pa jih ve, zakaj »uradna butalska televizija« nosi to ime. Ta domisljica se je pustarjem utrnila že pred leti, starejši pa vedo povedati, da je to zaradi opravljivke, ki je bila po rodu s Čohovega.

Čohovo je naselje, par sto metrov oddaljeno od Svetega Vida. Ker nima table, ki bi označevala začetek, je težko določiti, kje se konča Sveti Vid in kje začne Čohovo. Zadnji dve hiši, na levi in desni strani ceste, ki sta sicer bližje Svetemu Vidu kot preostanku vasi Čohovo, sta

Iz zgodovine Nadliška na Notranjskem pa Stane Okoliš piše, da se v ohranjenih urbarjih iz 16. stoletja pojavljajo priimki kmetov, po katerih so se pozneje imenovala naselja. Čohovo naj bi se imenovalo po Jannesu Netzuehowinu, od koder izpeljanka »Na Čohovem«.

vedno hrani destilacijski kotliček iz leta 1849. Je keramičen, ker so bili lončeni dostopnejši kot litoželezni, poleg tega pa ga je bilo ob nenapovedanem obisku financarja možno takoj uničiti. Podjetje Bahne danes izvažata v več držav, deset evropskih, pa tudi v Ameriko, a tam pod drugim imenom: »Ko smo želeli z znamko Bahne prodreti na ameriško tržišče, smo mislili, da bo šlo tako kot v drugih državah, a ko tam registriraš novo podjetje, novo ime, moraš predhodno dobiti soglasje od vseh, ki to ime že uporabljajo, tudi od fizičnih oseb. Tako sem dobil spisek preko 40 oseb s priimkom Bahne, od katerih bi morali dobiti soglasje. No, tega se nisem šel, tako da imamo v ZDA znamko Javantina.«

Na Čohovem je mladost preživel tudi bivša učiteljica **Ludvika Bavdek**, ki pa se je pozneje preselila v Cerknico. Na Čohovo jo vežejo lepi spomini: »Sem kar malo zaljubljena v ta prelep kraj na čudovitem gričku,« pravi. Spominja se, da je bila to vas obrtnikov: »Na Frtici je bil kovač, na levi pa šivilja. Tinin oče je bil krojač, njegov brat Matija se je ukvarjal s suho robo, delal je lesene izdelke in jih prodajal, da se je preživljal. Pri Zadnikarjevih je bil čevljar, v hiši, kjer je zdaj Andrej, pa je bival mož, zaposlen v kamnolomu na Verdu. Tudi v družini mojega moža so bili vsi »tišlerji, sam pa je imel neverjeten občutek za rezbarstvo,« pravi in pokaže številne rezbarske izdelke, ki so delo njegovih rok.

Poleg hiš na gričku k vasi spadata še hiši pred križiščem, na Frtici, ki ju na fotografiji ni videti in sta bližje Sv. Vidu.

že del Čohovega, domačini pa tisti del imenujejo Frtica. »Ime Frtica oziroma Fortica je izpeljanka iz izraza za trdnjavo, po italijansko fortezza. Tu naj bi namreč stala trdnjava, po domače pa še danes pravimo Frtica,« pravi **Franc Tekavec**. Danes ima vas štiri redne prebivalce, dva s Frtice in dva v skupini hiš malo naprej. »Ko sem se priselila sem, leta 1960, nas je bilo v vasi okrog 25,« pravi **Tina Sernel**.

»Potem pa so se sčasoma mlajši odselili, starejši pa umrli. Že samo v sosednji hiši je bilo v eni družini kar petnajst otrok,« se spominja. »Danes pa smo tu sami priseljenci,« pravi **Andrej Puntar**, ki je na Čohovo prišel z Unca.

Vas obrtnikov

Od kod izvira ime kraja, domačini ne vedo. France Tekavec pravi, da se v zgodovinskih virih za Čohovo največkrat pojavlja zapis Tschochou. V prispevku

Čohovo bi povsem lahko imelo tudi cerkev, vsaj mišljeno je bilo tako. Prvotna lokacija cerkve svetega Vida je bila namreč načrtovana na mestu, kjer danes stoji lovška kočica Lovske družine Žilce, na (današnjem) naslovu Čohovo 6. »Ko so na vozu peljali temeljni kamen, se je voz prevrnil na mestu, kjer cerkev stoji danes,« pravi Tina Sernel. »Poleg tega se je hlapcu sanjalo, da je tam videl lučko, in zaradi teh dveh znamenj so cerkev svetega Vida postavili tam, kjer stoji še danes, pa tudi kraj se imenuje po njej.«

France Tekavec – Bahne je sicer rojen na Rudolfovem, ima pa na Čohovem svojo destilarno. Čeprav marsikdo ne pozna kraja oziroma v njem še nikoli ni bil, je precej verjetno, da je že pil kakšno pijačo, ki je bila pridelana tu. »Žganje so pridelovali že moji predniki,« pravi Tekavec, ki v spomin na to še

Frače so še vedno pripravljene

Ludvika pravi, da so se ljudje tam gori težko preživljali – ogromno dela, malo zaslužka. Pozimi so moški izdelovali suho robo, ženske pa zobotrebce. Prodajali so največ na Rašico, na Dolenjsko, so pa v vrečah nosili suho robo vse do Gorenjske in prodajali za drobiž,

da so lažje preživeli. Še posebej težko je bilo po drugi svetovni vojni: »V roški ofenzivi so Italijani pobili sedem moških, dva pa sta bila v ujetništvu. Ostale so le ženske z otroki, ki so morali svojim materam pomagati pri vseh opravilih.« Prav v želji po boljšem življenju so matere svojim otrokom svetovale, naj se izučijo. »Dve s Čohovega sva šli v Logatec na nižjo gimnazijo, nekateri pa so se izučili za obrtnike.«

Dandanes je Čohovo znano tudi po – fračah. Društvo ljubiteljev narave Vidovski hribi je namreč nekaj let organiziralo državna prvenstva v tem športu. »Imeli smo okrog 50 tekmovalcev in 100 gledalcev iz vse Slovenije,« pravi Tekavec. »Pri nas so tudi trenirali, žal pa sta društvo in tudi dejavnost zamrla. Ko sem dopolnil 70 let, leta 2015, sem rekel, da ne bom več opravljal funkcije tajnika, a ni bilo nikogar, ki bi stvar peljal dalje.« Tarče še vedno stojijo, frače so še vedno pripravljene, tako da lahko društvo in tekmovanje zaženejo še danes. »Fračarstvo« se na Čohovem lahko nadaljuje takoj, ko se bodo našli ljudje, ki bodo stvar organizirano peljali naprej. Kako pa se je ta morda malo neobičajna dejavnost začela? »V Avstriji sem kupil fračo,« razlaga Tekavec, »in tu, na Čohovem, začel streljati z njo. Mi je šlo kar dobro. Pa so poskusili še moji zaposleni, destilaterji. Najprej smo se malo zabavali, čez čas pa smo se odločili, da priredimo tekmovanje. Državno prvenstvo je tu potekalo osemkrat, od 2008 do 2015. Streljali smo z manjšimi, pastirskimi fračami, pa tudi z večjimi. Pri večjih z golf žogico, pri manjših pa z jeklenimi kroglicami. Svinčenih kroglic nismo uporabljali – preveč se

Prebivalca Čohovega: Tina Semel in Andrej Puntar

jih izgubi in svinec, ki leži po tleh, res ni v redu. Poleg tega smo jeklene kroglice lahko pobirali kar z magnetom, kar pri kakšnih drugih ne bi bilo mogoče.«

Veseljaki

In kaj pravijo domačini na povečan obisk kraja zaradi destilarne in tekmovanj s fračami? »Po pravici povedano, niti ne opazimo,« pravi Tina Semel. »Ko sem bila enkrat na obisku pri Tekavcu, ko mi je razkazal destilarno, nisem mogla verjeti, kaj vse je pripeljal mimo naše hiše in kako mu je to uspelo,« smeje pravi. »Saj skoraj bolj opazimo divjad,« doda Andrej Puntar. Tino so nekega dne prebudile košute: »Zaslišala sem čuden zvok, se prebudila in šla pogledat, pa sem imela štiri košute na dvorišču, sredi vasi. Medtem ko so se pasle, je ena udarjala po vratih in me je zbudila,« pravi. Tudi medveda velikokrat uzrejo, a pravijo, da je najbolj neustrašen jazbec. »Ta se pa sploh

ne pusti motiti, ga komaj odženeš,« se smejeta Andrej in Tina.

Kakšen pa je bil utrip v vasi včasih? Tina Semel se spominja, da je bilo na Čohovem mnogo dobrih pevcev: »Včasih smo imeli pri sosedih pevske vaje, zborček pa je nato pel v cerkvi.« Tudi ob kresovanju so se zbirali na griču za vasjo, zakurili ogenj in peli ob njem. »Zdaj imamo pa godce,« doda Andrej Puntar, ki nam je za konec zaigral še par viž na svojo frajtonarčo.

Čeprav je pustna televizija dobila ime po tej vasici na Vidovski planoti zaradi čisto neke druge stvari, se ne morem znebiti občutka, da se TV Čohovo ne bi mogla imenovati po primernejšem kraju: tu živijo pevci, godci, skratka veseljaki. V vasi so organizirali prireditve, ki je povsem nesorazmerna z velikostjo kraja (državno prvenstvo), podobno kot cerkniško pustovanje. Pa Bahnetove destilarne skoraj ni treba omeniti.

France Tekavec – Bahne s svojima fračama

Andrej Puntar skrbi za svojo čredo ovac.

Avtorji: Ana Špeh, Ana Knez, Ema Verdinek, Mitja Zalar, Matija Stražišar, Štefan Iskra

Mladinski pevski zbor Cerknica

Nihče več ne ve, kako se je ta čudovita zgodba zares začela. Najstarejši nam znani pisni viri o delovanju Mladinskega pevskega zbora Cerknica segajo že v leto 1983, prav gotovo pa je obstajal že pred tem. Od takrat se je zamenjalo že veliko generacij pevcev in zborovodij, pevski zbor pa ostaja in nas povezuje tudi danes. Med nami se pletejo močne prijateljske vezi, hkrati pa nas opogumlja zavest, da ne pojemo le zase, ampak se s svojim ustvarjanjem trudimo lepšati svet tudi mnogim ljudem okrog nas.

Mladinski zbor danes

Danes mladinski pevski zbor šteje 35 članov, vsako leto pa na številu še malo pridobimo. Zbor že nekaj let vodi **Tadej Zalar**. Mladi ne prihajamo le iz domače župnije, temveč tudi od drugod, najbolj oddaljeni se vozijo iz Logatca. Naš starostni razpon sega od konca osnovne šole pa vse do konca študentskih let (povprečna starost pevca je 19,4 leta). Obiskovanje različnih šol in fakultet še popestri našo družbo in naše delovanje.

Naš zbor uspešno deluje s pomočjo ekip znotraj zbora. Vsaka ekipa ima svoje zadolžitve, ki zajemajo pripravo koncertov, prijavljanje na različne razpise, promoviranje zbora in dogodkov, stike z javnostjo ter urejanje not, map in arhiva ipd. Pomembni sta tudi tehnična ekipa, ki skrbi za postavitve ozvočenja in pripravo instrumentov, ter ekipa za celostno grafično podobo zbora; ta se ukvarja z oblikovanjem in izdelavo plakatov ter letakov za koncerte, vizualnim izgledom samih koncertov in obdelavo video vsebin.

Redne pevske vaje potekajo v prostorih Salezijanskega mladinskega centra Cerknica ob sobotnih večerih. Navadno imamo skupne vaje, občasno pa se razdelimo po glasovih ter vadimo posebej, kar nam omogoča, da hitreje osvojimo program, saj naš repertoar obsega tudi osemglasna dela. Po koncu vaj se nam vse prej kot mudi domov, saj nam je v družbi ostalih pevcev zelo prijetno. Da je druženje še prijetnejše, ne manjkajo topel čaj, piškoti in druge dobrote.

Enkrat na leto se odpravimo na pevski vikend oziroma na tako imenovane intenzivne pevske vaje. Skupaj se odpravimo na odmaknjen, miren kraj. Tam večino časa posvetimo učenju pravilne tehnike petja in usvajanju novih skladb,

Zadovoljni obrazi pevcev na Božičnem koncertu leta 2017 (Foto Žnidaršič)

hkrati pa ob igrah in družabnih dogodkih poglobljamo prijateljske vezi. Za izziv si obroke pripravljamo sami in si tako še popestrimo bivanje.

Petje, nastopi, dosežki

Svoje moči usmerjamo v petje pri svetih mašah. To za nas niso nastopi, temveč slavljenje Boga, saj želimo vse svoje delovanje nameniti Njemu. Tako skoraj vsako nedeljo pojemo pri nedeljski sveti maši v župnijski cerkvi v Cerknici, občasno pa gostujemo tudi po drugih slovenskih župnijah. V posebno veselje nam je, da si mladi pari naše petje zaželi-jo tudi takrat, ko začenjajo skupno življenje – na porokah. Ta poseben dan smo popestrili že marsikateremu nekdanjemu članu zbora. Najdlje do sedaj smo se za to priložnost odpeljali v Prekmurje.

Naše ustvarjanje se ne omejuje le na cerkveno petje, pač pa prirejamo tudi samostojne koncerte. Pogosto se nam na odru pridružijo gostujoči glasbeniki, ki z instrumenti obogatijo del programa, za popestritev koncerta pa pogosto povabimo tudi gostujoči zbor, ki samostojno izvede nekaj pesmi, nato pa z združenimi močmi zapojemo še skupaj. V letu 2018 smo tako imeli dva koncerta; s pomočjo Občine Cerknica smo junjski letni koncert z naslovom *Moje imaš srce* izvedli v domačem kulturnem domu. Program je bil tematsko obarvan, povezovala pa sta ga mlada zakonca iz Cerknice. Harmonija petja in vzdušje v dvorani sta tisti večer napolnjevala naša srca. Decembra smo na božičnem koncertu nastopili skupaj z gostujočim Mladinskim pevskim zborom *A ti zapojem*, ki deluje na Uncu. Župnijska cerkev, v kateri je potekal koncert, je bila napolnjena do zadnjega kotička, kar štejemo kot naš najbolj obiskan koncert do sedaj.

Jesensko vzdušje na stopnišču pred župnijsko cerkvijo v Cerknici (Foto Žnidaršič)

Vedno smo tudi mi veseli povabila v goste, kjer lahko s petjem nagovarjamo poslušalce. V preteklem letu smo tako kar dvakrat peli na Rakovniku v Ljubljani. Prisostvovali smo na dveh slovesnih mašah, in sicer ob predaji inšpektorske službe v salezijanski inšpektorij ter ob zaobljubah bogoslovcev. Poleg tega pa smo v juniju ob koncu celonočnega romanja mladih, ki ga organizira Skupnost katoliške mladine, v zahvalo za uspešno šolsko oziroma študijsko leto obogatili mašno daritev na Brezjah. Skupaj z ostalimi romarji iz vse Slovenije smo se iz Ljubljane odpravili peš in zapeli pri sklepni sveti maši.

S svojim petjem popestrimo tudi marsikatero prireditev, kot so župnijske prireditve ob materinskem in kulturnem dnevu. Prav tako smo zapeli v več kot šestdesetčlanskem združenem pevskem zboru pri glasbeni sveti maši Pesem tisočerih zvonov. Vsaki dve leti se udeležujemo srečanja mladinskih pevskih zborov na Rakovniku, ki ga organizira Salezijanska mladinska pastorala. V božično-novoletnem času smo v sodelovanju s Turističnim društvom Cerknisko jezero z veseljem nekajkrat zapeli pred kulturnim domom in tako mimoidočim poslušalcem pričarali prijeten praznični večer.

Naš repertoar je glede na vrst precej raznolik. Obsega sodobno krščansko glasbo, slovenske ljudske pesmi in popevke, filmsko pa tudi moderno klasično glasbo.

Vaje v pevski sobi v Salezijanskem mladinskem centru (© arhiv zbora)

O društvu

Naš pevski zbor deluje v okviru društva Salezijanski mladinski center Cerknica. Znotraj društva deluje še veliko drugih skupin, ki so namenjene predvsem mladim in otrokom. Največji in najbolj odmeven program je oratorij (enotedenski počitniški program za otroke), ki ga vsako leto organizirajo mladi animatorji v prostorih mladinskega centra. V okviru Salezijanskega mladinskega centra Cerknica pa deluje še kar nekaj glasbenih skupin in zborov – otroški pevski zbor (vodi **Ana Knez**), komorni orkester župnije Cerknica (vodita Tadej Zalar in **Miha Nahtigal**), orkester kitar (vodi **Ana Korošec**) in drugi. Z njimi večkrat sodelujemo; združeni prepevamo in igramo ob prazničnih svetih mašah in drugih slovesnih priložnostih. Skupaj z orkestrom smo do sedaj izvedli že dva samostojna koncerta, na katerih smo izvajali tudi težja dela svetovno znanih avtorjev.

Utrinek z letnega koncerta Moje imaš srce v Kulturnem domu Cerknica leta 2018 (© Tine Šubic)

Hvala vam, naši poslušalci in vsi vi, ki nas podpirate pri naši dejavnosti in nas spodbujate pri našem delu. Veliko zahvalo dolgujemo našemu župniku **Jožefu Krncu**, kaplanu **Janezu Žerovniku** in bogoslovcu **Gregorju Markelcu**, saj nas ves čas spremljajo ter molijo za rodovitnost in izpolnitev našega poslanstva.

Delovanje zbora lahko spremljate na naši Facebook strani (MPZ župnije Cerknica) in na Instagramu (mpz_cerknica).

Če želite da zapojemo na vaši poroki ali ob kakšni drugi priložnosti, nas lahko kontaktirate na elektronski naslov mpz.cerknica@gmail.com ali pa na telefonsko številko 031 694 684 (Tadej Zalar, zborovodja).

Lesene konstrukcije
3D izris načrta
CNC razrez lesa

MGing

Nadstreški
Lesene terase in fasade
Krovstvo, kleparstvo in tesarstvo

Ravne in zelene strehe
Hidroizolacije

041 900 797
info@mging.si
www.mging.si

MGing d.o.o.
podružnica Notranjska

My Green Roof

Avtorica: **Vesna Telič Kovač** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Priveditev, posvečena stoti obletnici rojstva Milka Matičetovega

Prešernov dan v cerkniškem kulturnem domu že tradicionalno počastijo z osrednjo občinsko prireditvijo, ki poteka na predvečer praznika. Letošnja slovesnost je obudila spomin na človeka z magnetofonom, slovenskega etnologa, akademika dr. Milka Matičetovega.

Kulturni program, ki ga je režijsko vodila **dr. Anja Bajda Gorela**, so po slavnostnem govoru župana **Marka Ruparja** sooblikovali mlada violinistka **Sara Čaušević** s skladbami iz slovenskega ljudskega izročila ter glasbenika **Vesna Zornik** in **Boštjan Narat** iz zasedbe Katalena, ki s sodobnimi aranžmaji oživlja glasbeno zapuščino slovenskega prostora, tudi režijanskega. **Vesna Telič Kovač** in dramski igravec **Luka Cimprič** pa sta obiskovalce z besedo popeljala skozi ustvarjalno in zbirateljsko razmišljanje človeka, ob imenu katerega se nam nehote pred oči prikrajuje botra lisica, boter volk in medved, rusica, celo strašna grdinica iz zbirke živalskih pravljic, ki so pred natanko stotimi leti rojenega Kraševca, svetovljanskega znanstvenika iz zlate Koprivce, najbolj proslavile. Vendar Zverinice iz Rezije, ki jih je od leta 1962 lovil po dolini v senci gore Kaninove in jih leta 1973 naposled udomačil, ter leto poprej nabrane in presajene Rožice iz Rezije, lirične pesmi iz bogate ustvarjalnosti z obrobnege slovenskega narečnega območja, še zdaleč niso edine zabeleške in posnetki na magnetofonskem traku, ki nam jih je, ne zgolj kot terenski raziskovalec in zbiralec, ampak tudi kot umetnik, Milko Matičetov ohranil. Kot bi mu že ded, kamnar Matiče, po katerem je s ponosom prevzel priimek, že v otroštvu, ko sta po kraških gmajnah med bori poslušala veter in petje škrlatov, vklesal ljubezen in spoštovanje do slovenske besede,

je to duhovno popotnico svojega prvega učitelja s kraške domačije ohranil vsa leta. Že kot dijak goriške klasične gimnazije v predvojnih letih, kjer so tudi v času najhujšega fašizma poučevali slovenščino, je med sošolci zbiral narodno blago, v domači Koprivi na Krasu pa pri šestnajstih letih zapisal pesem o dvakrat rojenem človeku, ki je leta 1955 postala del njegove doktorske disertacije. Misel, naj teorija izhaja iz prakse, lastne izkušnje in ne narobe, ga je iz kabine ta vodila med nosilce slovstvene folklorne, med pripovedovalke in pripovedovalce po robovih slovenskega etničnega prostora, kjer vedno bolj potrebujemo zavest o ohranjanju in vrednosti narodnega, slovenskega. Naj gre od ust do ust.

Mesec gledališča

V četrtek, 21. marca, obeležujemo svetovni dan poezije, ki mu v sredo, 27. marca, sledi svetovni dan gledališča. Gledališče bo zaznamovalo celotno marčevsko dogajanje v Kulturnem domu Cerknica. Poleg ponovitve komedije **Čaj za dve** v izvedbi Kulturnega društva Rak Rakek, pa pustnih predstav **TV Čohovo**, abonmajske predstave **Naj gre vse v »PI«** ali **kako sem se naučil 3141 decimalk** za praznik žena gostimo tudi predstavo **Ničesar ne obžalujem** v izvedbi Metke Pavšič. V ganljivi, s humorjem in petjem obarvani igri spremljamo žensko, ki ji avtor ne da imena in je lahko katerakoli ženska našega časa, ki se je znašla v skrajni situaciji. Naj med obilico prireditvev, ki jih lahko podrobneje spremljate na naši spletni strani www.kd-cerknica.si ali na Facebook profilu Kulturni dom Cerknica, izpostavim še **koncert Adija Smolarja** v soboto, 9. marca, ter projekcijo filma **Vprašanje identitete**, ki bo na sporedu v nedeljo, 10. marca. Po projekciji se bomo pogovarjali z režiserko **Sabrino Moreno**. Film spregovori o potovanju med preteklostjo in sedanostjo ob meji, ki je bila nekoč stičišče Italije in Avstro-Ogrske monarhije, in odkriva zgodbe žensk, ki so se ob razpadu monarhije bojevale za priznanje svoje identitete. V soboto, 23. marca, bomo najmlajše ob 10. uri razveselili s predstavo **Obve, Kekec, ujma gre!** v izvedbi Rozinteatra, najstniki in odrasli pa si lahko ob 20. uri ogledate projekcijo filma **Ne bom več luzerka**, ki je nastal v režiji Urše Menart in je leta 2018 med drugimi nagradami prejel nagrado mednarodne žirije za najboljši celovečerec na Festivalu slovenskega filma v Portorožu. ■

✍ dr. Anja Bajda Gorela 📷 arhiv KD Cerknica

Ne bom več luzerka. (režija: Urša Menart)

Silvester Bajec razstavlja na Rakeku

Ženska vokalna skupina Cluster, ki deluje v okviru Kulturnega društva (KD) Rak Rakek, je v rakovski knjižnici 12. februarja pripravila kulturni program, s katerim smo počastili minuli kulturni praznik. Dame, ki pojejo pod vodstvom **Jelke Bajec Mikuletič**, so dogajanje obogatile tudi z recitacijo in prispevki o slovenski kulturni zgodovini, ki jih je pripravila **Mojca Weber**. Nastopil je tudi mladi violinist **Bernard Mišič**.

Večer je zaokrožilo odprtje razstave mozaikov **Silvestra Bajca** iz Idrije. Gospod, ki je po izobrazbi inženir strojništva, se že leta ukvarja z likovnim ustvarjanjem. Z mozaikom se je srečal leta 2005, a je v zadnjih letih ustvaril lasten slog. Nevešč klasičnega klekljanja, a ponosen na to idrijsko tradicijo, se je odločil, da čipke ustvari v mozaiku. Izdelava zahteva potrpežljivost in natančnost; za vsak mozaik porabi približno 40 ur. Uporablja keramične ploščice različnih barv, ki jih lomi s kleščami in kladivom. Njegovi mozaiki so unikatni v slovenskem in verjetno tudi v svetovnem merilu, zato vabljeni k ogledu do 15. marca v času urnika rakovške knjižnice. ■

Kamišibaj v šoli in doma

V rakovski knjižnici smo 29. januarja spoznali kamišibaj gledališče. Gostje kamišidame, **Simona Nagode** ter **Sara** in **Tinka Hladnik**, so radovednim gledalcem, med katerimi je bilo veliko otrok, skozi predstavo predstavile kamišibaj.

Gre za posebno tehniko pripovedovanja ob slikah, vloženi v mali lesen oder, imenovan butaj, iz katerega jih vleče kamišibajkar. Na Japonskem, od koder prihaja, ima bogato zgodovino in tradicionalno vrednost, slovensko občinstvo pa ga intenzivneje odkriva v zadnjih letih. Med prvimi mesti, kjer so ga vzeli za svojega, je tudi Logatec, koder so priredili že nekaj festivalov kamišibaja. Ta način pripovedovanja je v času, ko živimo obkroženi z ekrani, še dragocenejši in zanimivejši.

Osnovnošolski učiteljici **Simona Nagode** in **Tatjana Rupnik Hladnik** sta tudi avtorici priročnika Kamišibaj v šoli in doma. Kamišibaj sta prenesli tudi v razred in ga preizkusili pri pouku. Izkazal se je za zelo uporabnega – ne le pri podajanju literarnih vsebin, ampak tudi pri učenju. Gre za zanimiv pristop, priročnik pa je namenjen tako vzgojiteljem in učiteljem kot tudi staršem. ■

FS Rak Rakek se je predstavila na Vrhniki

Na prvo nedeljo v februarju je v organizaciji Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) območne izpostave (OI) Vrhnika, Zavoda Ivana Cankarja Vrhnika in Kulturnega društva Borovnica na Vrhniki, kjer revijo odraslih folklornih skupin (FS) izvajajo že nekaj zadnjih let, pod naslovom Brž na ples potekalo Območno srečanje folklornih skupin OI Vrhnika in OI Cerknica. Tokratno srečanje se je odvijalo v znamenju 40. obletnice folklorne v Borovnici in Ligojni. Na tokratnem srečanju se je predstavilo pet folklornih skupin. Pod mentorstvom **Tanje Drašler**, v koreografiji **Lilijane Kogovšek**, je s spletom Železniška postaja Cokelburg sodelovala FS Bistra; FS Ligojna, pod vodstvom mentorice in koreografije **Anite Kobe**, je predstavila splet S kang'lco na ples; FS Šumnik je pod mentorstvom in koreografijo **Sabine Mrzlikar** predstavila splet Srečanje; Folklorna skupina Cepci, katere mentor in koreograf je **Sebastjan Svete**, je prikazala splet Prav lepo je res na deželi. Folklorna skupina Rak Rakek pa je pod mentorstvom in koreografijo **Vide Žlogar** prikazala splet Starga deda nočem več.

Revijo je strokovno spremljala **Marija Kapušin**, ki je po zaključenem dogodku sodelujočim podala strokovno mnenje ter nasvete, pripravila pa bo tudi izbor najboljših za regijsko srečanje. Člani Folklorne skupine Rak Rakek so z oceno strokovne sodelavke zadovoljni, sicer pa za zdaj še ni znano, kdo od tokratnih nastopajočih je dosegel regijski nivo. ■

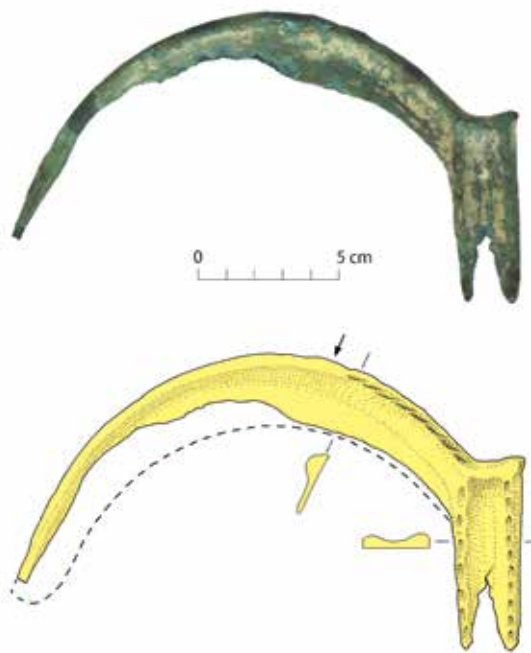

Bronastodobni zaklad iz Cajnarjev

Arheološke najdbe delimo na naselbinske, grobne in zakladne. Četrta kategorija, ki zajema posamične, v preteklosti izgubljene predmete, najdene izven naselij ali grobov, so t. i. posamezne najdbe.

Leta 1958 ali 1959 je danes že pokojni **France Rudolf** sodeloval pri gradnji industrijskega obrata, tovarne eteričnih olj v Cajnarjih. Pri zemeljskih delih je naletel na zaklad, ki sta ga sestavljala dva ulita bronasta srpa. Z izrazi zaklad, depo in zakladna ali založna najdba arheologi poimenujemo dva ali več na istem mestu odloženih ali zakopanih predmetov. Eden od srpov se je izgubil, ohranjenega predstavljamo v nadaljevanju.

Bronast srp je bil prvotno zlato rumene barve, čas pa ga je prekril z modrozeleno patino. Na ročaju ima dve rebri, okrašeni z jamicami. Zunanje ročajno rebro sedlasto preide v hrbtno rebro, ki se razmeroma strmo dviga proti vrhu rezila srpa. Začetek hrbtnega rebra je okrašen z zareza-

rebru. Zaradi klepanja in brušenja je rezilo močno zoženo in obrabljeno. Mesto ulivanja je na hrbtnu srpa. Dolžina srpa je 18 cm, višina 10,5 cm, širina ročaja 2,3 cm, teža 81 g.

V Evropi je ohranjenih samo še trinajst srpov, ki tipološko odgovarjajo srpu iz Cajnarjev. Njihova najdišča ležijo večinoma v jugovzhodnih Alpah in zahodnem delu Panonske kotline, po en primerek imata še srednja Bosna in Benečija v Italiji. Pomenljivo je, da je kar pet srpov najdenih v Sloveniji.

Od trinajstih srpov je eden iz zaklada, katerega sestava ni zanesljiva, štirje so posamezne najdbe, osem jih izvira iz osmih zakla-

dov. Vseh osem zakladov je bilo zakopanih v mlajši bronasti dobi, v 12. stoletju pr. n. št. V ta čas sodi torej tudi naš srp.

Pomladni koncert z Nino Pušlar

**Petek, 12.4. ob 20.00,
Kulturni Dom Cerknica.**

Začetek prodaje kart: 18. 3. 2019

mojekarte.si, Kulturni Dom Cerknica, Turservis, Petrol.

Avtor: **Tine Kernc**

Bitka pri Rakeku 1813

Bitka pri Rakeku 27. septembra 1813 se uvršča na seznam pomembnih bitk med francosko-italijanskimi enotami in avstrijsko cesarsko vojsko, ki je želela premagati francosko-italijanske enote na Notranjskem.

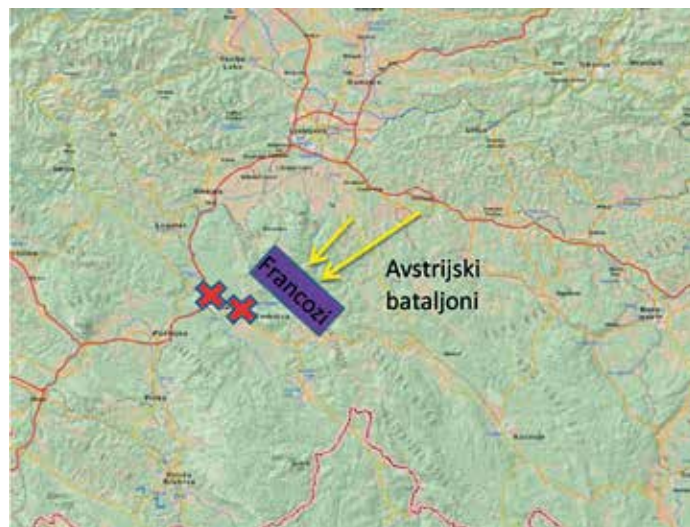
Občina Cerknica v sodelovanju z Zavodom Xanten snuje ureditev prvega tematskega vojaškega parka iz časa Napoleonovih osvajanj na Rakeku kot spominskega in izobraževalnega parka Napoleonove prisotnosti v Sloveniji. K sodelovanju vabimo vso zainteresirano lokalno javnost, da v priloženi prilogi odgovori na vprašalnik; odgovori bodo dobrodošli pri ohranjanju spomina na skoraj pozabljene vojaške čase in bodo doprinesli k izvedbi predvidenega memorialnega parka.

Premiki Napoleonovih enot

Leta 1813 se je Napoleonova vojska kljub velikemu porazu, ki ga je doživela v Rusiji, ponovno okrepila in spopadla z evropskimi državami. Vseskozi nevtralna Avstrija je zaradi ozemeljskih izgub v preteklosti in revolucionarne ter liberalne nevarnosti, ki jo je širila Napoleonova ekspanzija, vojaško pristopila k evropskim zaveznikom in tako 10. avgusta 1813 napovedala vojno Napoleonu. S tem dejanjem cesarske Avstrije so dežele, ki so obsegale takratne Ilirske province, postale pomemben del bojišča. V avgustovskih dneh leta 1813 je avstrijski general Hiller zavzel strateške točke na Koroškem. Sledili so hudi spopadi za prevzem strateško pomembnega gorskega prelaza Ljubelj. Avstrijski polkovnik Paugarten je iz smeri Železne Kaple s svojimi oddelki prodiral prek Kokrškega sedla proti Kranju. Glavnina francosko-italijanske vojske se je pod vodstvom podkralja Eugena bližala Ljubljani iz dveh smeri – Trbiža in Vipavske doline. Vojski sta želeli obraniti oziroma zavzeti glavno mesto Ilirskih provinc. Prodori nepričakovano dezertiranih hrvaških brambovcev, ki so se priključili avstrijskim polkom iz smeri Reke prek Jelšan proti Postojnskim vratom, so meseca septembra zahtevali velike taktične premike Napoleonovih enot na kranjskem bojišču.

Bojišče pri Rakeku

Dosegljivi pisni viri nam bojišče v okolici Rakeka opisujejo s skopimi besedami, vendar dovolj za sklepanje, da je bil spopad zelo goreč, z mnogimi žrtvami predvsem na francosko-italijanski strani. Kot nam opisujejo viri, naj bi general Palombini razporedil svojo divizijo francosko-italijanskih enot med Studenim in Cerknico. Poraz francosko-italijanskih enot pri Grosuplju in Velikih Laščah in s tem hitro prodiranje avstrijskih enot proti Cerknici sta prisilila francosko-italijanske enote k umiku proti Postojni. Zaradi težkega terena in takrat zelo slabega vremena so jih predhodnice Avstrijske cesarske vojske prek Menišje dohitele. Sledilo je presenečenje v t. i. Francoski dolini, kjer je sledil spopad. Presenečene francosko-italijanske enote so se pričele umikati v smeri hriba Srnjak.

Domnevno je na hribu Srnjak, kjer so se močno utrdili Francozi, sledilo več bajonetnih naskokov avstrijske vojske, vendar so bili zaradi premoči francosko-italijanske strani odbiti. Šele manever priti Francozom za hrbet je prinesel odločujoči uspeh Avstrijske cesarske vojske. Francoske enote so se naslednjega dne umaknile s Srnjaka in njegove okolice proti Uncu in se na, do danes še nedoločeni lokaciji, ponovno zapletle v bitko.

Piramidalno oblikovano kamenje

Po pričevanju domačina **Antona Černeta** z Rakeka naj bi domnevno na lokaciji današnje industrijske cone stala francoska poljska bolnišnica (zasilna vojaška bolnica v bližini bojišča).

Vir poroča tudi o skupinskem grobišču pokopanih vojakov pod hribom Tičnica. Iz pisnih virov smo razbrali, da je bilo tam pokopanih več kot 600 vojakov. Anton Černe se še vedno živo spominja, kako so kot otroci skakali med množico piramidalno oblikovanega kamenja, višine med 30 in 40 cm. Kamne naj bi v poznih šestdesetih letih prejšnjega stoletja domačini odpeljali in uporabili za gradnjo hiš in škarp. Da je videno kamenje resnično lahko znak pokopališča, prča tudi primer iz Postojne. Domačini so na domnevni lokaciji v bližini današnje železniške postaje videli podobno kamenje, lokaciji pa še danes pravijo francosko pokopališče. Po umiku francosko-italijanskih enot z območja Rakeka in Unca proti Postojni sta se obe vojskujoci se strani pripravljali na zadnji odločilni boj, ki je 1. oktobra potekal na do sedaj še neznani lokaciji pri Postojni. Po bitki se je glavnina Palombinijeve divizije, ki se je do takrat močno upirala avstrijskim cesarskim enotam, pri umiku pridružila ostalim francoskim notam iz Ljubljane in okolice, ki so poražene krenile proti Italiji. 3. oktobra 1813 se je Ljubljana kot glavno mesto Ilirskih provinc predala avstrijskim enotam.

Avtor: **Miha Jernejčič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Sašo Knap

Sašo Knap je gonilna sila prireditve 8 ur Slivnice, ki jo organizira neformalna skupina Plesno društvo Kolesar. Prireditve, na kateri tekači skušajo v osmih urah čim večkrat premagati pot od kegljišča do vrha Slivnice in nazaj, je letos potekala že šestič, udeležba pa se povečuje iz leta v leto.

Poleg tega, da si v ekipi organizatorjev ene večjih tekaških prireditev pri nas, si tekač tudi sam. Kdaj si se začel resneje ukvarjati s tekom?

Že praktično celo življenje se ukvarjam s športom. Resneje sem začel teči nekje okrog leta 2004, potem pa se je to stopnjevalo. Najprej pet km, pa 10, 20, 40 in na koncu vse do 100. Najprej sem tekel bolj cestne teke, zadnja leta, recimo zadnjih šest, pa imam veliko raje gorske.

Koliko maratonov si že pretekel?

Uf, težko rečem. Mislim, da prav maratonskih razdalj zagotovo čez 20. S Plesnim društvom Kolesar smo kar veliko hodili naokrog in se udeleževali večjih tekaških prireditev. Bili smo na primer v Parizu, Berlinu, Stockholmu, Pragi, Barceloni, Pisi ...

Na kateri svoj tekaški dosežek si najponosnejši?

Sam najbolj gledam na to, koliko na kakšnem teku uživam. 100 kilometrov sem pretekel na slovenskem Podbrdo trail running festivalu, nazadnje pa sem tekel na Azorih, na Portugalskem. 42 kilometrov, 2.500 višinskih metrov, gorski tek od vzhodne do zahodne obale otoka Faial, čez deset vulkanov, en večji, ostali so manjši. V sezoni mislim, da 2011, sem tudi zmagal v skupnem seštevku Notranjskega tekaškega pokala v kategoriji do 29 let ... Kaj pa bi bil dosežek, na katerega sem najponosnejši, pa res težko rečem. Verjetno na samo doživetje teka v naravi. Pri teku mi je pomembno, da uživam; velikokrat se podam na zanimive trase, ki jih vidim kot izziv.

Pa 8 ur Slivnice? Kako si prišel do te ideje?

Na idejo sva prišla s prijateljem **Janijem Curlom** po vzoru podobnih tekmovanj. Prvi tek je bil planiran leta 2014, mišljen je bil januarja, a smo ga zaradi žledoloma prestavili

na februar. Takrat se je prireditve udeležilo okrog 30 ljudi, potem pa se je številka vsako leto povečevala. Drugo leto na 50, nato 100, 120, 150, letos pa na 200 tekačev.

Se pri organizaciji teka spopadaš s kakšnimi posebnimi težavami?

Zraven je takšna ekipa, da ni posebnih težav, bolj bi temu rekel, da so izzivi. V neformalnem združenju Plesno društvo Kolesar nas je kar nekaj navdušencev nad tekom, ki se nam ni težko spopasti z organizacijo tovrstnih prireditev. Tudi z zagotavljanjem udeležbe ni težav, jo moramo celo omejevati. Letos je šlo na Slivnico recimo 192 tekačev, povprečno število vzponov, ki jih nekdo opravi, je šest, tako da gre skupno za prek 1.000 vzponov, iz leta v leto pa se učimo, kako udeležencem čim bolj olajšati delo in hkrati čim racionalneje izpeljati vse skupaj. Tako smo uvedli inovativno stojalo za kozarčke (na spodnji in zgornji okrepčevalnici so vsi kozarčki oštevilčeni in obešeni na mreži kovinskih kljukic – idejo je dobil moj oče), da ves čas uporablja vsak svojega, sicer bi bilo po prireditvi preveč odpadnega materiala. Letos imamo še kartonske namesto plastičnih. Pomembne so nam povratne informacije. Te so običajno zelo dobre, tako da nam ni težko organizirati takšne prireditve. Zadovoljstvo udeležencev tudi nam daje dodaten zagon.

Kolikokrat se na Slivnico vzpenjo najboljši?

Rekord med moškimi je deset vzponov v času sedem ur in 23 minut. Leta 2017 ga je postavil **Marjan Zupančič**, ki je tudi letošnji zmagovalček. Ženski je bil postavljen leta 2018 in šteje devet vzponov v tem istem času, postavila ga je **Jasmina Jelovšek**. Zanimivo je, da sta tega leta, torej lani, prvi dve mesti v absolutni razvrstitvi dosegli ženski. Letos so se najhitrejši moški vzpeli po devetkrat, taki so bili štirje, najhitrejša štiri ženske pa osemkrat. Zanimivo je še dejstvo, da je kar 180 udeležencev letos napravilo vsaj štiri vzpone in si s tem prislužilo na vrhu joto s klobaso in posebno spominsko leseno medaljo. Že tradicionalni so tudi edinstveni »pokali«, ki so že od prvega leta kar bukova polena z vgraviranim napisom tega posebnega dosežka.

Pa vreme? Vam gre na roko kljub temu, da so februarja vremenske razmere bolj zimske?

Letos je bilo že kar majsko (smeh). Da bi imeli kakšen dež, se ni zgodilo, je bilo pa lani kar precej snega, torej pravo zimsko vzdušje. Tudi to pa ob pravi opremi tekačem ne predstavlja nikakršnih težav.

Vir: pdk.forma.si Fotograf: Ljubo Vukelič

8 ur Slivnice

V soboto, 16. februarja, je v organizaciji Plesnega društva Kolesar Cerknica že šestič potekala gorskotekaška tekma 8 ur Slivnice.

Rekord desetih vzponov v osmih urah iz leta 2017 sicer ni bil presežen, so pa organizatorji zabeležili rekorden čas spusta prvega »serijskega« zmagovalca, torej nekoga, ki je zmagal na 8 ur Slivnice več kot enkrat. Posebej je zanimivo, da je 95 odstotkov udeležencev zabeležilo vsaj štiri vzpone v osmih urah. Zabeleženih je bilo skupno čez tisoč vzponov, vendar statistika kaže, da je povprečno število vzponov padlo na 5,5 na osebo; je pa zato toliko več udeležencev doseglo to število.

Dvakratni zmagovalec je postal **Marjan Zupančič**, ki je pobral tudi lento za najhitrejši spust in najhitrejši vzpon. Na vrh Slivnice se je povzpел v 24 minutah 55 sekundah, njegov spust pa je trajal pičlih 11 minut in 34 sekund. Kot pravi organizatorji, pa so o mestih odločale minute, saj so vsi trije opravili devet vzponov. Drugouvrščeni med moškimi je bil **Borut Jerala**, tretji pa **Boštjan Erjavšek**. V ženski konkurenci je zmagala **Tina Oberstar**, druga je bila **Jerneja Homec**, tretje mesto pa si je pritekla **Bogdana Krašovec**.

Notranjski tekaški pokal 2019

Nedelja, 7. april

Tek na Križno goro

Sreda, 1. maj

Tek na Slivnico

Nedelja, 2. junij

Tek ob Cerkniškem jezeru

Sobota, 8. junij

Bistrški tek

Sobota, 17. avgust

Tek po sledah medveda, Loški potok

Nedelja, 8. september

Tek po Blokah

Sobota, 5. oktober

Tek po polhovih stopinjah, Kozarišče

Nedelja, 13. oktober

Tek ob Karlovcih, Cerknica

NAVIJAJMO ZA NAŠE!

KOŠARKA

Športna dvorana Cerknica

9. marec, ob 19.00 KK Cerknica : KK Prebold Vrtine Palir

23. marec, ob 19.00 KK Cerknica : KK Dravograd Koroška

KEGLJANJE

Kegljisce v Cerknici

16. marec, ob 14.00

ob 17.30

23. marec, ob 17.30

Brest Cerknica I (ž) : Miklavž

Brest Cerknica (m) : Pergola hiše

Brest Cerknica II (ž) : Pivka

NOGOMET

Nogometno igrišče »Kolen«, Cerknica

30. marec

NK Cerknica : NK Renče

ŠPORTNI SEMAFOR

KOŠARKA

KK Cerknica, 4. slovenska košarkarska liga zahod

14 tekem, 13 zmag, 1 poraz, 1. mesto

2. 2. 2019 Lesdog Kočevje : Cerknica, 55 : 83

9. 2. 2019 Cerknica : Stražišče Kranj, 93 : 42

KEGLJANJE

KK Brest Cerknica, članice, 1. A-liga

14 tekem, 9 zmag, 5 porazov, 2. mesto

2. 2. 2019 Brest I : Kemoplast, 5,5 : 2,5

16. 2. 2019 Impol : Brest I, 6 : 2

KK Brest Cerknica, člani, 1. B-liga

14 tekem, 10 zmag, 3 porazi, 1 remi, 2. mesto

2. 2. 2019 Brest : Konstruktor, 4 : 4

16. 2. 2019 Rudar : Brest, 7 : 1

KK Brest Cerknica, članice, 2. liga zahod

7 tekem, 1 zmaga, 1 remi, 5 porazov, 6. mesto

25. 1. 2019 Brest II : Calcit II, 3 : 5

NAMIZNI TENIS

PPK Rakek, člani, 2. liga

13 tekem, 6 zmag, 7 porazov, 6. mesto

9. 2. 2019 PPK Rakek : NTK Vesna, 5 : 2

9. 2. 2019 PPK Rakek : NTK Križe, 5 : 1

Nov planinski dnevnik, ki ga mora imeti vsak pohodnik, planinec in kolesar!

Cena: **6,90 €**
www.k8dizajn.si

T: 040 36 44 33
E: sandra@k8dizajn.si

Sandra Pohole, s. p., Kovačeva ulica 8, 1380 Cerknica

Športna zveza Cerknica in Občina Cerknica vabita na prireditev

ŠPORTNICA IN ŠPORTNIK Občine Cerknica leta 2018,

ki bo v **ponedeljek, 25. 3. 2019, ob 19. uri**
v Kulturnem domu Cerknica.

OBČINA
CERKNICAMarko Rupar,
županMilan Gornik,
predsednik Športne zveze Cerknica

Drugo zimovanje SK Cerknica

»Na Rogli je bilo carsko. Najbolj všeč so mi bile skakalnice, pa vlakec ... ma, vse mi je bilo všeč. Cela Rogla je bila carska!« tako je povedal Jaka, eden najmlajših udeležencev zimovanja Smučarskega kluba (SK) Cerknica. Letos smo se še v številnejši zasedbi, in sicer s kar 48 otroki, v četrtek, 7. februarja, odpravili na Roglo. Lovro, eden starejših članov, pa se je spomnil tudi na lanski pobeg na Kope: »Lepo vreme, dobra proga ter prijazni in razumni učitelji so ključ do zabavnega zimovanja. Všeč mi je bila tudi hrana, čeprav je to le postranskega pomena, saj je bistvo zimovanja smučanje. Tudi smučišče je dovolj veliko, da prenese klub smučarjev. Kope so meni sicer všeč, a so premajhno smučišče za cel klub nadobudnih smučarjev. Sploh pa je Rogla tudi boljše smučišče. Zelo mi je všeč tudi snowpark na Rogli. Šli smo tudi na Zlodejevo, kjer smo se z nekakšnimi sankami vozili po tračnicah. Moj sopotnik je bil Maj. Bilo mi je zelo všeč, le proga je prekratka. 1300 metrov je čisto premalo!« Nala je mami poročala o plesu: »Disco in ples, mami, to je noro, veš, kako smo plesali, vsi skupaj in vaditelji!«

Prav vsi smo se peljali s sedežnico, ki so si jo mladi smučarji zapomnili na različne načine, Angelika je vožnjo primerjala z letalom, Žan pa je dodal: »Všeč mi je bila tudi vožnja s sedežnico, ker sem si mislil, da se vozimo toliko časa, kot da bi šel do Cerknice.« Ker do Cerknice nismo prišli s sedežnico, smo se po treh smučarskih dneh, v nedeljo, 10. februarja, z avtobusom vrnili domov. Tjebu se je podaljšal vikend hitro odvrtel in se je spraševal: »Zakaj se na Roglo ne gre za en teden ali pa dva?«

Veseli smo, da je bilo tudi Izi »top in dbestično«. Všeč nam je, kako je Sara, ki se je najbolj zabavala, ko je smučala, saj smo imeli lepo vreme, zaključila svoje vtise: »V koči in na drugih aktivnostih je bilo vse več kot odlično – perfektno! Obožujem smučanje!«

✍ Manca Farkaš 📷 Gašper Šemrov

Neža pa nas je presenetila s pesmico:

»Na Roglo smo odšli, z najboljšimi učitelji.

Tam počeli smo stvari – smučali,
sankali in vmes se še porisali.

Imeli super smo se vsi, zato želimo,
da se Rogla kmalu ponovi.

Hvala vam za lep izlet in
uspešen smučarski polet.«

Krpančkova galerija

V tednu kulture so bili otroci še posebej ustvarjalno razporeženi. Vse se je začelo z branjem zgodb, ki jih je napisal ali ilustriral Marjan Manček. Pod tem vtisom so otroci ustvarjali slike, skupaj smo jih obogatili z okvirji in jih razstavili v telovadnici, ki se je tako spremenila v čisto pravo Krpančkovo galerijo. Slednje si je seveda prišel ogledat Marjan Manček in otrokom predstavil, kako zraste ilustrator. V popoldanskem času je galerija odprla vrata tudi staršem ter ostalim obiskovalcem. Otroci so jim s ponosom razkazovali svoje slike Pedenjpeda, Zmaja v Postojnski jami, Mojce Pokrajculje, Piščančka Pika, Mucka Mjava, Zrcalca in drugih. Veseli smo, kadar program našega vrtca obogatijo ustvarjalci iz naših krajev.

✍ 📷 Jasna Maček in Nika Jerman

Dosežki učencev Glasbene šole Frana Gerbiča Cerknica na tekmovanjih v februarju

22. REGIJSKO TEKMOVANJE MLADIH GLASBENIKOV (februar 2019)

Disciplina klavir

Priznanje in uvrstitev na državno tekmovanje:

Vito Žbogar (učitelj Tadej Podobnik) in Neža Milavec (učitelj Uroš Pele)

Priznanje za udeležbo: Zoja Žurga (učitelj Uroš Pele)

Disciplina flavta

Priznanje za udeležbo: Tereza Žnidaršič (učiteljica Ivana Barčič Mišič, korepetitor Uroš Pele) in Petra Zabukovec (učiteljica Katja Mlinar, korepetitor Uroš Pele)

Disciplina petje

Priznanje za udeležbo: Ria Ileršič (učiteljica Teja Saksida, korepetitor Uroš Pele)

Disciplina komorne skupine jazz

Priznanje in uvrstitev na državno tekmovanje:

Frančišek Križ, Monika Simičak, Juš Kvaternik, Anže Kranjc (učitelj Ivan Marinovič)

25. MEDNARODNO TEKMOVANJE MLADI VIRTUOSI, ZAGREB 2019

Disciplina violina

3. nagrada: Gaja Žnidaršič (učiteljica Mojca Brank, korepetitor Tadej Podobnik)

Avtorica: **Ana Ivančič** Vir: stareslike.cerknica.org

Ljubljana leta 1953 – Berta Meglič

Fotografija je bila posneta nekje v Ljubljani v času snemanja slovenskega filma Vesna leta 1953, saj so vse tri mlade dame na fotografiji sodelovale pri tem projektu. Prva z leve je Berta Tekavec, takrat že poročena Meglič, druga je Metka Gabrijelčič, ki je v filmu igrala Vesno, tretja, Hilda Jurečič, pa prav tako kot Berta maskerka in pozneje njena dolgoletna prijateljica. Avtor je bil najverjetneje fotograf in eden prvih slovenskih snemalcev s kamero Franjo Meglič, Bertin mož.

Berta je naše gore list. Kot mlado dekle je bila v Vidovskih hribih dobro poznana, saj sta bila oba njena starša doma od Sv. Vida. Njena mama je bila Ivanka Bavdek, sestra gostilničarja Polde- ta Bavdka, Bertin oče je bil Jožef Tekavec, Bah- netov od Rudolfovega, bil je starejši brat mo- jega očeta oziroma moj stric. Berta se je rodila leta 1929 v Ljubljani in je bila šesta od devetih otrok. Oče Jožef je bil organist, zborovodja in cerkveni upravitelj, zato so se selili iz fare v faro, kjer so organista potrebovali. Mama Ivanka je bila šivilja. Nazadnje so živeli na Rudniku pri Ljublja- ni. Njihov najstarejši sin Ludvik je bil ubit na za- četku vojne, star 23 let, vsi ostali pa so se izsolali in pridobili zanimive poklice. Berta, njene sestre in brat Zdravko so velikokrat prikolesarili čez Ra- kitno k Sv. Vidu in tam ostajali kar nekaj dni, ali pa čez počitnice, saj so imeli sorodstva res veliko.

Berta se je izučila za frizerko in kozmetičar- ko, potem pa se je specializirala za maskerko v filmskih šolah v Beogradu in Parizu. S snemalcem Franetom Megličem se je spoznala pri snemanju filma Svet na Kajžar- ju in se z njim kmalu poročila. Svojo ustvarjalno pot je za- čela že pri prvem slovenskem celovečernem filmu Na svoji zemlji leta 1948. Sledili so filmi Kekec, Tistega lepega dne, Ne joči Peter, Vesna, Kala, Vdovstvo Karoline Žašler, Idealist

© Frane Meglič (zbirka: Bojana Pravst)

in še več kot petdeset drugih filmov. Njeno delo so viso- ko cenili in jo vabili k maskersko zahtevnejšim projektom, kot so Winnetou ter vojna filma Bitka na Neretvi in Sutjeska, v katerih je maskirala Richarda Burtona, Orsona Wellsa in Yula Brynnerja.

Kot maskerka ali kreatorka maske je sodelovala pri več kot dvesto filmih tako doma v Sloveniji oziroma v Ju- goslaviji kot v Italiji, Nemčiji in Franciji. Bertini sestra Anda in Vlasta sta bili likovnici – prva litografinja in druga slikarka. V Cleveland v Ameriko je prva odšla Vlasta, v sedemdesetih pa za njo še Anda. Obe sta Berti iz Amerike pošiljali kakovosten material za nje- no delo.

Berta Meglič je za svoje delo dvakrat prejela zla- to Puljsko areno, nagrado Prešernovega sklada le- ta 1987 za oblikovanje maske v filmih Doktor, Chris- tophoros, Kormoran in Čas brez pravljic. Leta 1997 pa nagrado Metoda Badjure za življenjsko delo. Svo- je znanje je prenašala na mlajše na Akademiji za gle- dališče, film in televizijo. Berti je posvečen del posta- vitve slovenskih filmskih igralcev v muzeju v Divači.

S sestrično Berto in njenim možem Franetom smo se nazadnje videli oktobra 2006 v Žerovnici na pogrebu bratranca Zdravka Plosa, kjer je poto- žila o slabem zdravju. Umrla je dva meseca pozneje; 26. decembra 2006.

Berta Meglič s svojimi leta 1955. Slika je bila posneta na pokopališču na Rudniku. Verjetno je Frane fotoaparata dal nekemu, da je pritisnil na sprožilec. Spodaj levo: Berta Meglič, zra- ven njena nečaka Dušan in Matjaž, Andina otroka, poleg sedi njen mož Frane Meglič. Druga vrsta: mama Ivanka, sestra Anda, naša teta Johana iz Amerike in oče Jožef Tekavec. Zadaj: Andin mož Jože Mlakar in Bertina sestra Justa. © Frane Meglič (zbirka: Bojana Pravst)

Stran ureja: **Notranjski regijski park**

Do reda, idile in sonaravnega turizma

Kupi gradbenih odpadkov, nevarni odpadki (akumulatorji, embalaže pesticidov, barv, olja ...), smeti, ki ostanejo po piknikih in izletih, ostanki živalskih trupel po kolinah, razrita tla, uničene rastline in preplašene živali po divjanju kros motorjev in štirikolesnikov, parkiranje sredi neokrnjene narave, čolnarjenje v času gnezdenja jezerskih ptic, izpusti gnojnice v jezero, kampiranje in kurjenje ...

Podobe, ki na zavarovano območje naravnega parka ne sodijo, a jih na območju Cerknškega jezera vsakodnevno srečujemo. Vse to predstavlja tveganje za varovanje okolja, za živali in rastline, pa tudi za domačine.

Te škodljive prakse nameravamo v Notranjskem regijskem parku (NRP) ne samo še naprej omejevati, temveč jim tudi narediti konec. Park je eden od snovalcev razvoja notranjske regije in občine Cerknica. Z gradnjo sodobne infrastrukture in razvojem sonaravno usmerjenega turizma želi omogočiti lokalnim prebivalcem, da razvijajo in tržijo svoje produkte, obenem pa ohraniti lepoto, rastlinsko in živalsko raznovrstnost ter unikatnost tega posebnega notranjskega presihajočega bisera.

V NRP smo se sestali s predstavniki policije, medobčinskega redarstva, občine, Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Postojna, Inšpektorata za okolje in Zavoda za varstvo narave ter skupaj dorekli strategijo ohranjanja reda in doslednega spoštovanja zakonsko določenih pravil na območju jezera. Naš prvi skupni korak bo enotna nadzorna akcija v mesecu maju, ko bodo območje budno

spremljali policisti in redarji in kaznovali vse, ki ne bodo upoštevali pravil vožnje in parkiranja v parku. Z nadzorom nad odlaganjem odpadkov bodo območje pogosteje obiskali okolijski inšpektorji, v stalnih kontaktih bomo tudi z veterinarsko inšpekcijo. Verjamemo, da nam bo uspelo – z združenimi močmi in skupno željo – našim zanamcem ohraniti tisto, kar so stoletja s srcem negovali in ohranjali naši predniki.

Srečanje z domačini

Darja Levinger

Notranjski regijski park je minuli mesec na srečanje v Kulturni dom Cerknica povabil lastnike zemljišč na Cerknškem jezeru. Med njimi so se porajala vprašanja, kako bodo načrti za infrastrukturno nadgradnjo območja Cerknškega jezera vplivali nanje. Odgovor: nikakor ne bodo. **Dejvid Tratnik, Miha Jernejčič in Jošt Stergaršek** so jim predstavili delo, sodelovanje z deležniki (kmeti, ribiči, lovci) v okviru projekta Eco Karst, načrte za razvoj trajnostnega turizma (projekt LIFE Naturaviva) in bodočo podobo jezera s sodobnim informacijskim centrom, pomoli za čolne in opazovalnicami za ptice. Prisluhnilo smo predlogom domačinov; med njimi je bila pobuda za postavitve dodatnih klopi in sedalnih ploščadi ob novi petkilometrski učni poti ob jezeru. Bomo upoštevali! ■

Izobraževanja za turistične deležnike

arhiv NRP

V prihajajočih tednih bo Notranjski regijski park organiziral izobraževanje za vse turistične deležnike znotraj parka, od turističnih vodnikov in turističnih agencij do sobodajalcev, gostincev, turističnih kmetij in vsakogar, ki ponuja turistične storitve ali proizvode. Prvi del izobraževanja bo teoretičen, s poudarkom na ustvarjanju turističnih proizvodov in trženjskih pristopih, v drugem delu pa načrtujemo terenski ogled ene izmed dobrih praks v Sloveniji. Izobraževanju turističnih deležnikov bodo sledile delavnice za turistične vodnike, v naslednjih treh letih jih načrtujemo šest. Na prvem srečanju bodo udeleženci prejeli brezplačen izvod našega novega žepnega vodnika, v katerem smo zbrali vse osnovne informacije o parku. ■

Letno poročilo o pitni vodi

Javno podjetje Komunala Cerknica, d. o. o., izvaja gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo v občini Cerknica, kjer upravlja z osmimi vodovodnimi sistemi.

Vodni viri za občino Cerknica in širše območje so kraški vodonosniki, ki so zelo ranljivi viri pitne vode.

Na omrežju je bilo v letu 2018 skupaj izvedenih 165 mikrobioloških preiskav, od tega 119 na pipah uporabnikov, 16 med pripravo ter 30 na virih pitne vode, v okviru katerih se ugotavlja prisotnost *Escherichie coli* (*E. Coli*), koliformnih bakterij in števila kolonij pri 22 °C in 37 °C. Na 33 vzorcih se je analiziralo še parameter *Clostridium perfringens*. Trikrat se je preverjalo prisotnost parazitov.

Osnovne kemijske preiskave so bile na omrežju opravljene na 44 vzorcih. Poleg tega se je pri 18 vzorcih ugotavljajo tudi prisotnost stranskih produktov dezinfekcije. Pet vzorcev je bilo odvzetih za preverjanje prisotnosti trihalometanov, ki so stranski produkt dezinfekcije s plinskih klorom oziroma

natrijevim hipokloritom, ter trinajst vzorcev za klorite, klorate in kloride, ki so stranski produkt dezinfekcije s klor dioksidom. Odvzetih je bilo tudi osem vzorcev za aluminij, ki se pri obdelavi vode uporablja kot koagulant.

Od vseh odvzetih vzorcev na pipah uporabnikov je bilo zdravstveno neustreznih sedem vzorcev na segmentu mikrobioloških analiz, od tega so bile štiri analize na sistemu Podslivnica, kjer se ureja čiščenje pitne vode, zato je uvedeno stalno prekuhavanje pitne vode. V sklopu kemijskih preiskav je bil neskladen en vzorec na sistemu Podslivnica zaradi povečane motnosti. Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH) za vsako izvedeno preskušanje pitne vode izda strokovno mnenje o zdravstveni ustreznosti glede na vrednosti parametrov, ki so bili v vzorcu odkriti.

Vodovodni sistem	Oskrbovana naselja	Število vzorcev	Skladnih	Št. prekuhavanj	Št. dni prekuhavanj
Begunje	Begunje, Bezuljak, Dobec, Kožljek in Selšček	18	17	0	0
Bloška planota	Bločice in Bloška Polica	8	8	0	0
Cajnarje	Bečaje, Cajnarje, Hribljane, Hruškarje, Kremenca, Krušče, Milava, Pirmane, Reparje, Slugovo in Štrukljeva vas	14	14	0	0
Cerknica – Rakek	Cerknica, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Gorenje Jezero, Goričice, Grahovo, Ivanje selo, Laze, Lipsenj, Martinjak, Otok, Podskrajnik, Rakek, Slivice, Unec, Zelše in Žerovnica	45	42	0	0
Osrednek – Sv. Vid	Osrednek, Čohovo, Jeršiče, Lešnjake, Ravne, Rudolfovo, Sveti Vid, Tavžlje, Zahrib, Zala	12	12	0	0
Pikovnik	Beč, Dolenje Otave, Gorenje Otave, Kržišče, Pikovnik, Stražišče in Župeno	8	8	0	0
Podslivnica	Mahneti, Topol, Podslivnica, Otonica, Brezje in Ponikve	10	6	1	Še traja.
Rakov Škocjan	Objekt ČŠOD	4	4	0	0

KAM PA TOKRAT NA POČITNICE?

IZLETI • POČITNICE • POTOVANJA

MLADINSKI SERVIS • LETALSKE VOZOVNICE • PREDPRODAJA VSTOPNIC

FIRST MINUTE

TUR SERVIS CERKNICA • CESTA 4, MAJA 50, CERKNICA • 01 70 50 560 • 051 30 76 80 • INFO@TUR-SERVIS.SI • WWW.TUR-SERVIS.SI
VSAK DAN OD 9.00 DO 17.00 SOBOTA OD 9. DO 12.00

PRODAJAMO IN ZASTOPAMO:

Avtor: **Lucjan Batista**

Zmanjšanje energetske revščine občanov

V Mreži ENSVET dajemo velik pomen Projektu ZERO, katerega cilj je zmanjšanje energetske revščine občanov. Uresničujemo ga v sodelovanju s centri za socialno delo. Tu ne gre samo za materialno asistenco, ampak tudi za ozaveščanje, izobraževanje, nasvete, ki jih ob obisku energetskega svetovalca na domu dobijo socialno šibki.

Definicija energetske revščine, ki jo uporablja večina držav Evropske unije, se glasi: »Energetska revščina se pojavi, ko za osnovne energetske potrebe gospodinjstvo porabi več kot deset odstotkov svojih prihodkov.« Če povemo preprosteje, je: energetska revno tisto gospodinjstvo, ki si težko privoščiti, ali pa si sploh ne more privoščiti, osnovnih energetskih potreb.

V Sloveniji naj bi bilo tako po podatkih Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) in Statističnega urada RS (SURS) energetska revnih več kot 30 odstotkov gospodinjstev. Leta 2010 si tako šest odstotkov gospodinjstev v Sloveniji ni moglo privoščiti primerno toplega stanovanja. Energetska revščina najpogosteje prizadene najranljivejše skupine, kot so brezposelni, upokojenci in slabo plačani zaposleni.

Brezplačni obisk svetovalca

Ko so računi za elektriko, gorivo, vodo pri vas doma previsoki in vam njihova vsebina ni jasna, ko se srečujete s težavami, povezanimi z bivalnim ugodjem – temperaturo, vlažnostjo, plesnijo, kakovostjo zraka, ko vas zanimata višina porabe in delovanje porabnikov električne energije, ko morate zaradi dotrajanosti gradbenih sestavov svojega doma začeti razmišljati o vzdrževanju oziroma prenovi, ko sta starost in stanje vodovodnih in toplovodnih instalacij že zaskrbiljujoča in sta učinkovitost in varnost že vprašljivi, je morda že skrajni čas, da se obrnete na svoj območni center za socialno delo, se pogovorite s socialno delavko in oddate prijavnico za brezplačni obisk energetskega svetovalca na vašem domu.

Ko bo energetski svetovalec prejel prijavnico, vas bo poklical in se z vami dogovoril za obisk. Priporočam, da se pripravite na obisk energetskega svetovalca, in sicer tako, da zberete položnice za elektriko, vodo, ogrevanje v zadnjem letu in poiščete podatke o starosti gospodinjstevskih aparatov. Potreben je razmislek o tem, koliko časa uporabljate pralni stroj, pomivate, gledate televizijo, koliko časa gorijo luči po posameznih prostorih in tako dalje. Pred prihodom svetovalca premislite še o tem, katere aparate bi bilo dobro zamenjati, kje imate težave z ogrevanjem, preprihom, vlago ... Predpriprava je smiselna, saj bosta z energetskim svetovalcem lažje našla najboljše rešitve, ki so za vas sprejemljive, dostopne in izvedljive.

Možnosti prihranka

Od obiska tako lahko pričakujete hitro analizo porabe vode, toplote, električne energije in proučitev možnosti za zmanjšanje porabe in znižanje izdatkov za energijo. Energetski svetovalec vam bo predlagal enostavne, učinkovite in cenovno sprejemljive ukrepe morebitne potrebne sanacije na napravah, opremi ter objektu ter izboljšanja bivalnih razmer

v domu. Svetovalec vas bo seznanil z različnimi možnostmi pridobivanja nepovratnih finančnih sredstev za izvedbo del in zamenjavo ogrevalnih naprav. Eko sklad pri določenih naložbah za obnovo stanovanjskih stavb nudi socialno šibkejšim občanom celo stodontno subvencijo.

Ob obisku boste dobili tudi brezplačen paket naprav za varčevanje z energijo in vodo, kot so: varčne sijalke, podaljški za elektriko s stikalom za izklop, varčevalne nastavke za vodo, tesnila za okna ..., svetovalec pa vam bo izdal tudi poročilo, kako s posameznimi varčevalnimi ukrepi privarčevati na letni ravni. Torej – poslužite se te možnosti, saj je za vas vse to brezplačno, prihranki ob upoštevanju nasvetov pa so lahko občutni. In kot taki se tudi poznajo v vašem družinskem proračunu.

Več informacij dobite:

- v centrih za socialno delo,
- v svetovalni pisarni ENSVET,
- na spletni strani Eko sklada in
- na brezplačni telefonski številki 080 16 69.

Vabilo

Življenjski stroški so vsak dan višji. Običajno gospodinjstvo v Sloveniji za ogrevanje hiše in sanitarne vode v povprečju še vedno porabi več kot 2/3 celotne energije. Da bi izdatke za ogrevanje v gospodinjstvih vsaj nekoliko zmanjšali, vas vabimo na pogovor o učinkoviti rabi energije v gospodinjstvu, **ki bo v torek, 12. marca 2019, ob 18. uri v sejni sobi (2. nadstropje) stavbe občinske uprave v Cerknici (Cesta 4. maja 53).**

Neodvisni energetski svetovalec iz svetovalne mreže ENSVET vam bo skozi teme:

- majhni ukrepi za večjo energetska učinkovitost,
- celovita energetska sanacija hiše,
- cene energije iz posameznega energenta,
- ugodni ekološki krediti in nepovratna sredstva EKO sklada

in vaša vprašanja prikazal načine, kako pravilno pristopiti k učinkoviti rabi energije in s tem zmanjšati izdatke v družinskem proračunu.

Svetoval vam bo energetski svetovalec **Lucjan Batista**. Pred in po predavanju bo na razpolago tudi za individualno svetovanje.

Vljudno vabljeni.

Začrtali prihodnje delo

V teh dneh potekajo občni zbori društev. Med 17 društvih Gasilske zveze Cerknica je tudi Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Grahovo. Občni zbor je bil dobro pripravljen, poročila vseh odgovornih kakovostna, in tudi smernice za leto 2019 so bile sprejete soglasno.

V ospredju delovanja je delo s pionirji, mladino, članicami in veterani. Najvažnejša pa je operativna enota, ki mora biti stalno v pripravljenosti. Predsednica društva **Mojca Intihar** je zadovoljna z opravljenim delom v letu 2018. »Bilo je dosti dela,« pravi, »vendar so tudi vsi člani in članice s svojo aktivnostjo pripomogli k temu, da smo uspeli. O vsem se pogovorimo, redno hodimo na srečanja in vaje.« Kar se ji zdi še posebno pomembno, je, da vsak naredi tisto, za kar je zadolžen. Prednost pri skupnem delu imajo pionirji in mladina, ker le tako gradimo naše društvo za jutri. Ponosna je na udejstvovanje članic, ki opravijo marsikatero nevidno delo v društvu, in rezultate veterank na gasilskih tekmovanjih.

»V operativni enoti je na listi 41 gasilcev, ki prejmejo pozive iz intervencijskega centra v Postojni,« je v svojem poročilu izpostavil poveljnik **Nejc Gornik**. Kljub temu da lani ni bilo nekkih posebnih intervencij, se operativa redno izobražuje in usposablja ter sodeluje na raznih tekmovanjih. Člani se udeležujejo občinskih in sektorskih vaj, pridobivajo nazive, delajo izpite za kategorijo C, mentorske izpite ter sodelujejo na različnih gasilskih in športnih prireditvah, delovnih akcijah ter proslavah. Pravi, da je z delom članic in članov zadovoljen, in si želi, da bi bilo tako tudi v letu 2019.

Leto 2019 je posebno za vse slovenske gasilce, saj praznujemo 150 let gasilstva na Slovenskem. Je leto, v katerem bo Gasilska zveza Slovenije praznovala 70. obletnico obstoja in 50 let odprtja Slovenskega gasilskega muzeja dr. Branja Božiča v Metliki. Tam imamo shranjeno našo staro brizgalno iz leta 1836, ki je najstarejša ohranjena brizgalna na Slovenskem. Nam je v ponos, zato si je želimo na našem novem praporu, da bomo ohranili spomin nanjo. Novi prapor bomo razvili 17. avgusta letos.

Priložnost za spremembo življenjskega sloga

✉ Irena Svet

Kmalu se nam bo pridružila koledarska pomlad, na to nas počasi že opominjajo vse daljši dnevi, višje zunanje temperature, ptičje petje, občasni prijetni sončni dnevi, ki nas kar vabijo v naravo ter nam skušajo pomagati, da prebudimo iz »zimskega spanja« svoje telo, da bi mu dali priložnost užiti vse te drobne radosti, ki nam jih ponuja za telesno in duševno dobro počutje. Ta prehod je lahko odlični izziv za okrepitev in vzdrževanje vašega zdravja, pri katerem lahko vpeljete majhne spremembe v svoj življenjski ritem (več gibanja, uravnotežene prehrane z rednimi obroki, različnih oblik sproščanja), ki ste si jih mogoče že želeli in za njih takrat niste našli primerne časa ali motivacije.

Trenutno vam v Zdravstvenem domu Cerknica ponujamo širok spekter različnih aktivnosti, ki so vam lahko v oporo in spodbudo pri lažjem doseganju vaših ciljev. Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na telefonski številki 01 705 01 50. ■

Zdravstveno vzgojni center Cerknica

Vam v letu 2019 ponuja brezplačne preventivne delavnice za odrasle

SPOPRIJEMANJE:

- s stresom
- s tesnobo
- z depresijo

DELAVNICE

- Življenjski slog
- Dejavniki tveganja
- Tehnike sproščanja
- Ali sem fit?
- Zdravo hujšanje
- Opuščam kajenje
- Zdrava prehrana
- Gibam se

Individualno svetovanje (Opustitev kajenja)

Zdravstveno vzgojni center
tel.: 01/70 50 150
e-mail: irena.svet@zd-cerknica.si
Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica

V marcu se lahko udeležite naslednjih brezplačnih delavnic:

Sreda, 13. marec

Tehnike sproščanja

⌚ 16.00 in 18.00

📍 Predavalnica ZD Cerknica

Petek, 15. marec

Gibam se

⌚ 8.00

📍 Predavalnica ZD Cerknica

Sreda, 27. marec

Zdrava prehrana

⌚ 18.00

📍 Predavalnica ZD Cerknica

Avtorica in fotografinja: **Julija Perko**

Predavanje dr. Mirana Možine o stiskah današnjih otrok

Uspešno sodelovanje osnovnih šol z Rakeka in iz Cerknice ter cerkniškega vrtca z Večgeneracijskim družinskim centrom, v okviru katerega poteka petletni projekt Točka moči, nam je tudi v februarju omogočilo odlično predavanje o starševskih vsebinah.

Tokrat je v goste prišel **dr. Miran Možina**, psihiater in psihoterapevt z bogatimi izkušnjami s področja pomoči družinam z otroki z najhujšimi vedenjskimi odkloni. Na predavanju z naslovom Stiske današnjih otrok kot izziv je orisal širok kontekstualni okvir današnje realnosti odraslih in otrok, ki ga zaznamujejo hitre in številne spremembe, ki smo jim izpostavljeni in ki jih neredki med nami težko dohajajo. Podprte s številnimi raziskavami o vplivu informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) je predstavil zastrašujoče podatke o trenutni realnosti in prihodnjih izzivih za kognitivni, čustveni in socialni razvoj naših otrok in mladih, ki vse več časa preživijo pred raznovrstnimi zasloni. Opozoril je na študije, ki tudi pri nas dokazujejo poguben vpliv IKT na naraščanje psihosomatskih težav pri otrocih (nespečnost, nervoznost, razdražljivost, potrtost), povečanje obsega duševnih motenj, motenj pozornosti in večanje tveganih vedenj. Nove oblike težav mladih, ki izhajajo iz vsega naštetega, se kažejo kot zmanjšana zmožnost prenašanja konfliktov in frustracij, zmanjšane zmožnosti samoregulacije, različne oblike agresivnega samodestruktivnega vedenja – samopoškodovalno vedenje, spletno trpinčenje, nadlegovanje, površno branje, preletavanje besedil, hitro

in raztreseno razmišljanje ter površinsko učenje, zasvojenost z družbenimi omrežji, internetom, računalnikom ter zasvojenost z igranjem spletnih igranic in spletnimi igrami na srečo.

Skupaj s šolami in vrtcem bodo v Večgeneracijskem centru Cerknica 17. aprila nadaljevali s predavanji za starše, in sicer s temo Medvrstniško nasilje in agresivnost mladih, ki jo bo predstavil predavatelj Radovan Radetič.

Predavanja o varni rabi interneta

✉ Julija Perko 📷 Ljubo Vukelič

Januarja je v osnovni šoli v Cerknici potekalo predavanje za starše, februarja pa za otroke od petega do devetega razreda na temo varne rabe interneta. Organizirala sta ga Večgeneracijski družinski center ter cerkniška osnovna šola, izvedla pa ga je sodelavka organizacije Safe si. Predstavila je aktualna družabna omrežja in aplikacije, ki jih mladostniki najraje uporabljajo. Predavateljica je posebno pozornost posvetila neprimernim objavam, skrbi za zasebnost, prekomerni rabi tehnologije in medvrstniškemu nasilju na spletu. Otroci pogosto ne razumejo povezave med dejanji, ki jih naredijo na spletu, in posledicami, ki jih bodo za ta dejanja nosili v realnem svetu. Na koncu je podala nasvete za lažje shajanje z internetom; kako se lahko z ustrezno zaščito in ustreznim vedenjem izognemo spletnim tveganjem; ter predlagala nekaj vzgojnih prijemov v povezavi z otrokovo uporabo sodobnih tehnologij. ■

KRVODAJALSKA AKCIJA

Obveščamo vas, da bo v Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica v sredo, 27. marca 2019, od 7. do 14. ure potekala krvodajalska akcija.

Vljudno vas prosimo, da svojim zaposlenim omogočite odsotnost zaradi udeležbe na krvodajalski akciji, saj iz zdravstva sporočajo, da primanjkuje krvi, in nas še posebej opozarjajo na zanesljivo udeležbo stalnih krvodajalcev.

Za sodelovanje in razumevanje se vam iskreno zahvaljujemo in vas lepo pozdravljamo.

Sekretarka:
Nina Jerič I.r.

Strokovni sodelavec:
Gregor Pokleka I.r.

Avtor križanke: **Vladimir Milovanović**, Najeto pero

Nagradna križanka

Geslo križanke (izpisano na osenčenih zelenih poljih) napišite na dopisnico in pošljite na naslov: Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica s pripisom »Nagradna križanka« ali ga pošljite na elektronski naslov urednistvo@slivniskipogledi.si; ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **20. marca**. Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih prispeva pokrovitelj tokratne križanke **Pustno društvo Cerknica**.

- 1. nagrada:** majica pustnega društva,
- 2. nagrada:** majica pustnega društva,
- 3. nagrada:** majica pustnega društva.

Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki Slivniških pogledov, ki izide v začetku aprila. Nagrajenske februarске številke so:

- 1. nagrada:** medicinska pedikura ali pedikura z lakiranjem v vrednosti 29 evrov – **Sara Topić**, Cesta pod Tičnico 3, 1381 Rakek;
 - 2. nagrada:** kratka pedikura v vrednosti 18 evrov – **Kristina Šega Jakopin**, Grahovo 71, 1384 Grahovo;
 - 3. nagrada:** Footlogix deodorant za čevlje v vrednosti 16 evrov – **Stanislava Hrestak**, Ivanje selo 19, 1381 Rakek.
- Nagrajenske lahko nagrade prevzamejo v **Lepotnem atelju Aine** v Cerknici.

						Glasiło Občine Cerknica	DEJANJE IZ USTRE- ŽLJIVOSTI	SVETLOBA PRED VZHODOM SONCA	ŽENSKO POKRIVALO PRINOŠI	HUNSKI KRALJ	VOJKO ANZELJC	POGLAVAR IZMAELITOV	PASTIRSKA PLEMENA, KI SE SELIJO	ZEMELJSKA OŽINANA MALAKI	MESTO V BELGIJI, ATH							
																						
																						
																						
																						
																						
																						
																						
																						

Rešitve prejšnje križanke (vodoravno): VSTOPNINA, ANARHIZEM, HALL, AGRA, LAHKIH NOG, ABA, ČESNAČ, LENASSI, SERA, VL, EKART, TLAKA, AKA, PIK, AZIAT, CIAN, EPTTEL, PISOAR, KATOLIK, RAZJEDA, V SVAROG, RN, EL, KN, GIO, NAVA, OVAR, ODISEJADA, NASTREŠEK. Težje besede: BLIXEN, EKLOGA, KRAAL, ŽILINA.

SMG

Gradimo s srcem.

PRODAJNI SALON SMG

Cesta 4. maja 50a
1380 Cerknica

DELOVNI ČAS

pon., sre., pet.	8:00 - 12:00 12:30 - 16:00
tor., čet.	8:00 - 12:00 12:30 - 18:00
sob.	po dogovoru
ned. in prazniki	zaprto

KONTAKT

info@smg.si

www.smg.si

direktor: 040 899 728

svetovalec: 051 660 083

Z NAMI DO CELOVITE PRENOVE VAŠEGA DOMA

Na enem mestu lahko med seboj primerjate produkte različnih priznanih proizvajalcev ter vidite in preizkusite vhodna vrata, notranja vrata, PVC in lesena okna, vse vrste roletnih sistemov in strešna okna, vgrajena v mansardni prostor. Tako boste na podlagi **lastne izkušnje z izdelkom** in s pomočjo nasvetov našega strokovnega svetovalca našli najboljšo rešitev za vaš dom.

mansarda (20 cm izolacije) že od 28 €/m² + DDV

okna PVC Nagode

strešna okna VELUX

Do 15 % popusta na določeno stavbno pohištvo

V MARCU ...

**Prvošolci in sedmošolci
vabljeni k brezplačnemu vpisu.**
Prvošolčke ob vpisu čaka darilo
(slikanica).
♣ KJUC

Do 15. marca
Razstava mozaikov Silvestra Bajca
♣ V času urnika knjižnice
♣ Knjižnica Rakek ♣ KJUC

Do 18. marca
Iz ustvarjalnice Marinke Ivančič
Razstava unikatnih izdelkov
♣ V času urnika knjižnice ♣ V razstavnih
vitriini cerkniške knjižnice ♣ KJUC

Do 22. marca
**Darja Bajc – razstava pletenih in
kvačkanih izdelkov za otroke**
♣ V času urnika knjižnice
♣ Knjižnica Rakek ♣ KJUC

Do 12. aprila
**Pedenjped skozi ustvarjalne
oči otrok iz Vrtca Martin Krpan
Cerknica**
Razstava risb
♣ V času urnika knjižnice ♣ in ♣ KJUC

4. marec–9. april
Družinska prepletanja
Razstava izdelkov iz polstene volne
več generacij družine Dragolič
♣ V času urnika knjižnice ♣ V razstavnih
vitriini cerkniške knjižnice ♣ KJUC

19. marec–19. april
**Unikatni tekstilni izdelki
Má za otroke in odrasle**
Razstava Eve Mazi
♣ V času urnika knjižnice ♣ V razstavnih
vitriini cerkniške knjižnice ♣ KJUC

Petek, 1. marec
TV Čohovo
Gledališka predstava
♣ Vstopnina: 6 €, 8 € ♣ 20.00
♣ KD Cerknica ♣ Pustno društvo
Cerknica in KD Cerknica

Ponedeljek, 4. marec
**O, ja, stari ded, star'ga deda
nočem imet'**
Etnološka prireditev
♣ Vstop prost ♣ 19.00 ♣ KD Cerknica
♣ Zavod Pajni in Občina Cerknica

Torek, 5. marec
TV Čohovo
Gledališka predstava
♣ Vstopnina: 5 €, 7 € ♣ 20.00
♣ KD Cerknica ♣ Pustno društvo
Cerknica in KD Cerknica

Sreda, 6. marec
Predstavitve revije Anima
♣ 18.00 ♣ in ♣ KJUC

Iskanje srca v tujini
Predstavitve knjige Ane Kominka
♣ 18.00 ♣ in ♣ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Petek, 8. marec
Ničesar ne obžalujem
Gledališka predstava
♣ Vstopnina: 12 € ♣ 20.00
♣ in ♣ KD Cerknica

Sobota, 9. marec
Adi Smolar
Koncert
♣ Vstopnina: 12 € ♣ 19.00
♣ in ♣ KD Cerknica

Nedelja, 10. marec
Vprašanje identitete
Projekcija filma sledi pogovor z ustvarjalci.
♣ Vstopnina: 4 € ♣ 20.00
♣ in ♣ KD Cerknica

Ponedeljek, 11. marec
Večeri s krajani
Z gostom Tonetom Urbašom
se bo pogovarjal Franc Perko.
♣ 18.00 ♣ Knjižnica Rakek
♣ KJUC in DU Rakek

Torek, 12. marec
Bralno srečanje
Druženje ob branju s stanovalci
Centra starejših Cerknica – DEOS
♣ 11.00 ♣ DEOS, Center starejših
Cerknica ♣ KJUC

**Pogovor o učinkoviti rabi
energije v gospodinjstvu**
♣ 18.00 ♣ Sejna soba cerkniške
občinske uprave ♣ Mreža ENSVET

Sreda, 13. marec
Bralni klub
Beremo: Oton Župančič – Med
ostrnicami.
♣ 18.00 ♣ in ♣ KJUC

Bachova cvetna terapija
Predavanje
♣ 18.00 ♣ in ♣ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Petek, 15. marec
Krst pri Savici
Recital ob 170. obletnici Prešernove
smrti
♣ Vstop prost ♣ 19.00 ♣ Župnija
Cerknica in Občina Cerknica

Med tradicijo in sodobnostjo
Slavnostna prireditev ob krajevnem
prazniku
♣ 19.00 ♣ Športna dvorana Rakek
♣ Krajevna skupnost Rakek,
OŠ "Jožeta Krajca" Rakek, Krajevna
organizacija Zveze borcev
za vrednote NOB

Sobota, 16. marec
**Dan odprtih vrat Križne jame
za občane treh občin**
Brezplačen krajši ogled Križne
jame z vožnjo po I. jezeru za
občane občin Cerknica, Loška
dolina in Bloke
♣ Za obisk priporočamo topla
oblačila in dodatne nogavice.
Gumijaste škornje in luči dobijo
obiskovalci pred jamo. Potrebna je
predhodna najava na 041 632 153
(Gašper) ali krizna_jama@yahoo.com.
♣ 14.30, 16.30 ♣ Vhod v Križno
jamo ♣ Društvo ljubiteljev Križne
jame

**Naj gre vse v ♪ ali kako sem se
naučil 3141 decimalk**
Gledališka predstava
♣ Za gledališki abonma in izven.
Vstopnina: 6 €. ♣ 20.00
♣ in ♣ KD Cerknica

Nedelja, 17. marec
Noge, ki plešejo ob ognju
Plesna predstava KID Plesonoga
♣ Vstop prost ♣ 17.00 ♣ KD Cerknica
♣ KD Cerknica in KID Plesonoga

Torek, 19. marec
**Otvoritev razstave lesenih
izdelkov Eda Mekine in likovnih
del Tomaža Matejine**
♣ 19.00 ♣ Knjižnica Rakek ♣ KJUC

Sreda, 20. marec
**Prireditve ob 40. obletnici smrti
matematika in aktuarja Iva Laha**
♣ 18.00 ♣ KJUC ♣ KJUC in OŠ Cerknica

Predstavitve refleksoterapije
Predavanje
♣ 18.00 ♣ in ♣ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Petek, 22. marec
Čaj za dve
Komedija KD Rak Rakek
♣ Vstopnina: 6 € ♣ 19.00 ♣ KD Cerknica
♣ KD Cerknica in KD Rak Rakek

Sobota, 23. marec
Ovbe, Kekec, ujma gre
Otroška predstava
♣ Za Polhkov abonma in izven.
Vstopnina: 5 €. ♣ 10.00 ♣ in ♣ KD
Cerknica

Ne bom več luzerka
Projekcija filma
♣ Vstopnina: 4 € ♣ 20.00
♣ in ♣ KD Cerknica

Ponedeljek, 25. marec
**Športnica in športnik Občine
Cerknica leta 2018**
Prireditve
♣ Vstop prost ♣ 19.00 ♣ KD Cerknica
♣ Športna zveza Cerknica in Občina
Cerknica

**Pravljina urica z ustvarjalno
delavnico**

♣ Za otroke od četrtega leta dalje
♣ 17.00 ♣ Knjižnica Rakek ♣ KJUC

Torek, 26. marec
**Pravljina urica z ustvarjalno
delavnico**
♣ Za otroke od četrtega leta dalje
♣ 17.00 ♣ Knjižnica Rakek ♣ KJUC

Sreda, 27. marec
Živeti z demenco doma
Predavanje
♣ 18.00 ♣ in ♣ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Petek, 29. marec
Rožnate urice
Druženje bolnikov z izkušnjo raka
♣ 18.30 ♣ in ♣ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

V APRILU ...

Sreda, 3. april
**Slavnostna podelitev nagrad in
priznanj Frana Gerbiča**
♣ 16.00 ♣ KD Cerknica ♣ GŠ
Frana Gerbiča Cerknica in Zveza
slovenskih glasbenih šol

Maja Megla: Stres
Predavanje
♣ 19.00 ♣ in ♣ KJUC

Mikrobiom in zdravje
Predavanje
♣ 18.00 ♣ in ♣ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Petek, 5. april
Koncert ob dnevu šole
♣ 19.00 ♣ Dvorana GŠ Frana
Gerbiča Cerknica ♣ GŠ Frana
Gerbiča Cerknica

Sreda, 10. april 2019
Dr. Boštjan Laharnar: Žerunšček
Predavanje iz arheologije
♣ 19.00 ♣ in ♣ KJUC